

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttérí közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Czéltalan játék.

Szeged, okt. 8.

Bizony nem volt érdemes Ugron Gábornak bemenni a delegációba. Hatalmas, erőteljes, szókimondó beszédet tartott, az igaz, de vajjon megér-e ez annyit, hogy fölládozzunk érte egy magas elvet. Vajjon megért-e ez annyit, hogy miatta szakadást vigyenek a függetlenségi pártba azok, akik külön vezért választottak és azt elküldték, hogy szemtől-szembe tartson bírálatot a közös hadügyminiszter tényei fölött.

A bírálat kegyetlen volt és meg is tette a maga pillanatnyi hatását, azonban ennél több eredménye nem lesz az Ugron bátor föllépésének. Mindössze azon vívmány előtt állunk, hogy a magyar delegáció hadügyi albizottságában hangzott el az az ítélet, melyet régen megalkotott a közös hadügyminiszter kormányzatáról és gazdálkodásáról a magyar közönség, nem véve ki a kormánypárti delegátusokat sem, akik legjobban tudják, mennyire czéltalan j á t é k az egész delegációzás.

Tudják ezt anélkül, hogy bátorságuk volna kifejezni. Sőt ellenkezőleg, annyira megy a kormány bizalmas és szolgálatkész embereinél az önérték hiánya, hogy védő szót emelnek akkor, mikor Ugron kimondja az igazat. Mikor kimondja, hogy maguk a hadsereg intézői választják el a katonaságot

a társadalomtól, hogy nem érvényesülnek a takarékoság elvei, hogy nincs ellenőrzés és hogy tovább uralkodik a czopf.

Szinte megdöbbenette a Pulszky Ágostonokat az az őszinteség, melyel Ugron a hadsereg ügyeinek intézéséről beszélt és volt bennük annyi ezinizmus, hogy ügyvédeivé szegődjenek a közös hadügyminiszternek akkor, mikor az éppen újabb tanuságát szolgáltatja a magyar nemzettel szemben a legmesszebb menő rozszakarataknak.

Mert bármily súlyos volt is az az ítélet, melyet Ugron Gábor tartott a hadügyminiszter fölött, maga Bauer báró összehasonlíthatatlanul erősebb bizonyosságát nyújtotta éppen a hadügyi albizottság tegnapi ülésén annak, hogy ő a magyarokkal szemben csak követelésekkel áll elő, de kívánságaikat teljesíteni nem hajlandó és a nemzet jogos igényeit nyomról-nyomra kijátsza.

A katonai akadémia kérdése volt ismét szóban és az, hogy végre állítsanak föl új akadémiát Magyarországon, mert a bécsujhelyi túl van tömve, mert s z ü k s é g van egy új tisztképző iskolára. A bizottság előadója oly érvekkel mutatta ki ezt a szükségletet, hogy valósággal ki sem lehet előle térni. Kimutatta, hogy a jelentkezőket vissza kell utasítani Bécsujhelyből a túltömöttség miatt és hogy különben is 450-re emelték már a tanuló létszámot,

holott 400 volna a legnagyobb szám, melynek elérésével a magyar katonai akadémia létesítése meg lett ígérve.

Természetesen akkor ígérte ezt meg a katonai kormányzat, mikor még úgy gondolta, hogy a négyszázas létszám a legnagyobb. És mikor túllépték ezt a számot, újabb alkuval állott elő a hadügyminiszter. Építkezéseket szavaztatott meg Bécsujhelyre és fölemelte a létszámot 450-re, hogy kibujhasson adott ígérete alól. Most pedig már 459 növendéket vettek föl és még mindig nem tesz Bauer báró előterjesztést, hogy ime elérkezett az ideje a Magyarország területén fölláttatandó katonai akadémia létesítésének, mert halani sem akarnak erről azok a magas állású és részben m a g a s s z ü l e t é s ü tábornokok, akik elveszik tőlünk a katonaságot és a pénz-anyagot, akik nagyon szeretik a magyar katonát és a magyar pénzt, de irtóznak még a gondolatától is a magyar szellemnek, melyből ráragadhatna valami a tisztjelöltekre itt a magyar levegőben.

Nyiltan ki nem meri mondani ezt az igazi okot Bauer báró és katonaságára inkább kertel és kerüli az őszinte, igaz választ. Fél kifejezést adni annak, hogy ő és azok, akik ővele is rendelkeznek, a magyar földet nem tartják elfogadható talajnak osztrák tisztnevelésre és azért kibuvókhoz folyamodik, azt mondja, n i n c s s z ü k s é g

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

Nehéz kenyér.

Írta: Gáspár Ferencz.

Félig bevont vitorlakkal és kissé meglazult kötélzettel állott a „Zrinyi” a Sárga-tengeren, közel a chinai partokhoz. A hatalmas kürtön fekete felhőkben gomolygott ki a csak néhány órával előbb meggyújtott kazántüzek sűrű füstje, melyhez — mint erős, izmos férfihoz a gyöngéd termetű karcu nő — odasimult a gőzzsellentűkön elszálló lenge, könnyű gőzszlop.

Korvettánk várt valamire. A minutiosan prációs csillagászati megfigyelések szerint három heti vitorlázás után felértünk a Yangtce-Kiang torkolatához, a mit különben is bizonyítottak a „kék-folyó” (Yangtce-Kiang) mocsos, sárga vizének a „Sárga-tenger” kék vizébe behömpölygő hullámai.

Mintegy husz mértföldnyire lehattunk a parttól, mely tökéletesen egybeolvadt a felette elterülő borongós, ködös légkörrel és beleszámitva a Whangpu folyón még megteendő utunkat, 45 mértföldnyire Schanghai-tól, Ázsia „Párisától.”

Daczára meglehetősen magas foku türelmetlenségünknek, melyet bőven okadatolt a háromheti megszakítatlan vitorlázás meg a közeli „Páris”, mégsem folytathattuk utunkat addig, míg a pilot, a folyókalauz nem jön a hajónkra, aki a folyó torkolatát elzáró te-

mérdek és rendkívül veszélyes akadályokon keresztül bevezessen bennünket a Yangtce-Kiangba, innen a Whangpu folyóba, illetőleg Shanghai kikötőjébe.

A folyókba való befutás egy nagy tengeri hajóval, egyike a hajózási tudományok legnehezebb feladatának. Még akkor is az, ha a folyó torkolata a tengerbe messze ki-nyuló és már a távolról észrevehető szirtekkel van szegélyezve vagy világító tornyokkal van ellátva. Hát még akkor, ha a lapályos, homokos part alig emelkedik egy néhány méterre a tenger színe fölé; ha nincs intő sziklafok és hívogató fényugár, mely mutatná a bejárást.

E tekintetben talán a Magelhaens-szoros nyugoti bejáratát a Csendes-oczeán felől, sőt Mekka és Medina kapujának — Djeddah hírhedt kikötőjének — az érintése sincs annyi veszéllyel és nehézségekkel összekötve, mint a chinai folyók torkolata. A Yangtce-Kiang, a Min-Ho és Hey-Ho torkolatai egyaránt tele vannak homokzátanyokkal, alacsony szirtekkel és ami a legveszélyesebb, messze szétágazó széles, de nagyon sekély lefolyásokkal.

A partokkal pedig párhuzamosan, azoktól néhány mértföldnyi távolságban, a szirteknek, sziklafokoknak és zugcsatornáknak valóságos tömkelege húzódik fel több mint 2000 mértföldnyi hosszúságban. Sokkal hatalmasabb védbástyát képeztek e szirtövek China barátságtalan, vad partjai körül a tenger felől, mint akárhány chinai fal a mongol hordák inváziója ellen a szárazföld felől.

Lapunk mai száma 12 oldalból áll.

Ez okból várt korvettánk a pilotra.

Mint a végtelen oczeán lakatlan szirtjei körül magányosan kóvályog a merészröptű fregattmadár, úgy czirkál künn a sik tengeren a pilot. Messze a parttól, néha száz, százötven mértföldnyi távolságra merészkedik vakmerőn nekimeenni a háborgó tengernek parányi kis járművével.

Veszéllyel terhes, zaklatott életének kétharmadát künn tölti a tengeren. A tenger az ő eleme, az ő élete, a kedvese. Ennek van szentelve egész élete; a tenger az ő összes tudása. Ismeri azt minden pházisában, tudja annak minden szeszélyét és szereti, mert — szeszélyes, mert vad, rakoncátlan; mert veszedelmes. Szereti, mint ahogy csak az ilyen nőt tudjuk szeretni: szenvedéllyel, véghetetlenül, odaadással. Szereti, ha nyugszik; ha végtelen sima ezüstfém tükörön libbenő, rezgő fényben törlik meg a rajta végig sikló napsugár. Akkor bevonja a vitorláit és nyugszik ő is. Pihenve vár. Szereti, ha háborg; ha végig hullámszik rajta a pillanatnyi szeszélynek könnyen oszló redője, és imádja, ha tombol, ha hömpölyögve, hegymagas hullámokat vetve zajdul fel a dühöngve végigkibácsoló orkán alatt.

Mert az orkán az ő kenyeré. Ilyenkor szüksége van rá minden hajónak. Az orkánban a pilot a mentő, a védőangyal. Ő az, aki erős kézzel, sастekintettel menti ki a halált rejtő szirtek közé hanyatott hajót. Bevezeti azt a kikötőbe, a pihenésnek és élvezetnek édes földjére; vagy kiviszi azt a sik tengerre, ahol nincs zátony, nincs

uj akadémiára és azt mondja, indokolatlan volna a nagy költség, melylyel ez járna.

Szép egy jelenség ez, Ugron is, ha ez volt szíve vágya, közlőül láthatja most, hogy a közös hadügyminiszter később megtagadja a hadseregnek egy elutasíthatatlan szükségletét, csak-hogy a magyarok kívánsága ne teljesedjék. A legszebb pedig az, hogy mikor a Magyarországra annyiszor megígért katonai akadémia létesítéséről van szó, a közös hadügyminiszter ajánlja a költséget, és a polgárságot, az adófizetőket akarja „megvédeni” újabb áldozatoktól.

Ki van fejezve ebben az egy jelenségben egész szerencsétlensége és nyomorúsága annak a viszonyoknak, melyben a közös hadsereggel vagyunk, és képzelhető, mily éles, bántó és megalázó ebben a kérdésben a hadügyminiszter álláspontja, ha azt a magyar delegátusok többsége leszavazta.

Cseregyermek.

Szeged, okt. 8.

Szeptember elején megindul két karaván. Az egyik Szegedről indul ki a vidékre, a másik a vidékről költözik be Szegedre gyermekcserére. Aki nem tud magyarul, az magyart, a ki a némethez nem ért, az német nyelvet akar szerezni a gyermekének s szép rendjén kicserélik a gondos apák és anyák a fiukat, leányokat. Gyermekért gyermeket, gondviselésért gondviselést, szeretetért szeretetet adnak nekik.

Legalább úgy kellene, hogy legyen, mert ez a természetes. A szegény anya, a ki idegenben tudja a gyermeket, kárpótlást keres abban, aki mellette van s akinek az anyja — úgy hiszi — az ő gyermekét dédelgeti a távolban. Maga az intézmény pátriárkális és kedélyes, még a régi világból maradt reánk örökségképen. A csereviszony biztosítékát képezi a jó bánásmódnak, a kölcsönösség pedig majdnem kötelezőleg hat mindkét félre.

sziklafok, csak a határnélküli végtelenség. Itt aztán magára hagyja a hajót. Az pedig neki megy az oczeánnak, — mint az ifju az életnek. Ott, ha van szíve, kitarthatja összes vitorláit, hadd repüljön, hadd száguldjon; annál jobb, csak helyes legyen az iránya. Hamarabb ér céljához.

Ő pedig, a pilót, ott marad és újra vár. Lesi az új kenyeret. Tomboljon a vihar bárhogyan, legyen az éj bármily sötét, ő nem menekül. Rendületlenül áll meg a helyén, mint a szikla, melyet végig nyaldos a felkorbácsolt viharhullám; nem megy a kikötőbe. De hogy is mehetne, mikor neki itt van a kenyere. És ha ő menekülne is, itt marad a másik, a *concurrent*, a létért való küzdelmében a legnagyobb, a legveszedelmesebb vihar.

Ha a pilót imádkoznék, bizonyára ez lenne az ő imája: adj uram sűrű sötét éjszakát; adj vihart és fergeteget, a mi mindennapi kenyerünket, mert sok a pilót, kevés a hajó! Amen!

— — — Három árbóc-csucs tűnik fel a láthatáron egyszerre, tőlünk északkeleti irányban. Korvettánkon felgöngyölik a vitorlákat egészen, elzárják a gőzzellentyűt, a kúrtón kiszálló füstoszlop megnagyobbodik és a hajó megindul. Irányt veszünk a három árbóc-csucs felé. Csakhamar három vitorlás kis járművet pillantunk meg egész nagyságukban.

Tekintettel veszélyes hivatásukra, valóban vakmerően kis hajócskák, merészen magas árbócokkal. Valamennyinek az ár-

Régen úgy volt, de most már itt is változtak a viszonyok. Ebbe a patriárkális, kedélyes és mindenek fölött praktikus gyermekcserébe is beleszólt az üzérkedés, és a lelkiismeretlenség s néha a lelketlen haszonlézés. Ma már ügynökök kezébe jutnak a kis csereportékák s azok közvetítik a cserét a maguk hasznukra s tekintet nélkül a gyermekek jóvoltára.

Szeptember elején a pályaudvarokban az érkező szülőket megrohanják a sensálók s a legarczátlanabb módon tukmálják rájuk szolgálataikat. Sőt ennél többet tesznek. Nehány állomásnyira előreutaznak a vasuti vonatokon s valósággal elfogják, behálózják a tapasztalatlan vidékit, ki jó házat keres idegen ajku gyermeke számára.

El is helyezik aztán szépen a gyermekeket. Kétfelől jár ki számukra a szenzáldij, de csak az egyik felet szolgálják. Olyan helyre viszik a gyermekeket, amely sehogysen felel meg a cserének s van eset reá, hogy valóságos bűnös rosszhiszeműséggel járnak el megbízásukban.

Leplezetlenül szólva, főlemelünk néhány adatot. Megtörtént az, hogy egy 13—14 éves leánykát olyan házba adott el az ügynök, ahova csak éjjel szokás belépni. Nappal zárva van az ajtó. Tegnap fordult meg egy bánási német a kapitányi hivatalban s visszakövetelte a leányát egy asszonyaságtól, aki a tizenkét éves gyermeket erkölcs-telen üzelmekre akarta kényszeríteni.

A gyermeket ártatlanul adták apja karjaiba vissza, de ezzel a baj nem múlt el, csak egygyel kisebb lett a numerus.

Sokkal komolyabb ez a dolog, mint amilyennek első pillanatra látszik s mint ahogy az illetékes körök fölfogják.

Véleményünk szerint ez nem csupán a rendőrség ügye. Az nem működhetik teljes sikerrel az ilyen üzelmek ellen — egymagában. Segédkezet kell hogy nyujtsanak hozzá azon iskolák igazgatóságai is, melyekben az idegen gyermekek oktatást nyernek.

A cseregyermek és ellátásba adott tanulók lakásairól tartanak az iskolák igaz-

bóczán egy kis lobogó leng, a pilótát jelző nagy „P” betűvel. Egy angol volt, egy amerikai, meg egy német. Mind a hárman felénk tartottak. Mintegy két mérföldnyire tőlük megállottunk. Vártuk, melyik lesz az első. A három pilót között már javában folyt a regatta, a létért való vitorlázás. Aki „prior tempore”, azé a kenyér, a 150 dollár.

Előljárt az amerikai csillagos lobogó, mögötte az angol piros keresztje, valamivel hátrább a fekete keresztű német. Mind a három hajó valóságos kis remekmű. Akkorák lehettek, mint egy dunai propeller, de kártsu, nyulánk testtel, aczélból építve, fedélzetükön vízmentesen elzárható készülékek. A vitorlázatuk aránytalanul nagyok; egy pacsirta sas szárnyaival. Csaknem lebegve, száguldva közeledtek felénk. A szél erős nyomása alatt egészen oldalt feküdtek; az alsó vitorlák csaknem érintették a vizet.

Mintegy 1000—1500 méternyire tőlünk az angol megnagyobbította vitorláit és néhány percz alatt az amerikai elé vágott. Ez szintén kitarja tartalék vitorláit és felrepül egy vonalba az angollal. A német valószínűleg már összes vásznát felhasználta és el is maradt. Az angol és amerikai azonban halad „Mast an Mast”, vagy amint magyarul mondják: „Gurt an Gurt.”

A mesterileg végrehajtott vitorlamanőverek, amelyekben a pilóták felülmúlják bármely tengerész-nemzet matrózeit, rendkívüli érdekltséget keltettek a mi műértő matrózainkban. Valóságos izgalomba hozattak. Daczára a szigorú tilalomnak, kihajol-

gatóságai jegyzéket s gyakoroljanak szigorú ellenőrzést minden tekintetben. Tudunkkal tesszik ezt most is, de nem elég gondosan, mert ha úgy volna, nem állhatnának fenn eféle esetek s még sok olyan botrányos állapot, amiről tudomásunk nincs, de amelyekre jogosan következtethetünk az eddigiekből.

Ha aztán az iskolák erre kiküldött közegei szigorú vizsgálataik közben visszaéléseket tapasztalnak, akkor következik a rendőrség dolga.

Ez a szigorú ellenőrzés még az idén se késő, még alig kezdődött el a tanév. Ami azonban a baj teljes orvoslására vezetne, az az, hogy vegyék ki teljesen ezt az üzleti érdekeknek alá nem vethető magánügyletet a lelkiismeretlen ügynökök kezéből. Ismerje meg egymást a két fél maga s intézzék el ügyüket maguk, ha megvan nekik elégedve egymással.

Hol vannak azok az ügynökök? Bizony azok nem írják a homlokukra, hogy gyermekben utaznak. Meg kell keresni őket s szigorú büntetéssel elvenni a kedvüket az ilyes üzlettől.

Ilyen intézkedések után nem lesz panasza a vidéknek a szegedi gyermekcserére s módunkban lesz továbbra is nagy szolgálatot tenni a magyarosodásnak.

A kolera Szegeden.

A második eset.

Ma temették el az első szegedi kolerás beteget, Nagy Gábort s már megint van a megfigyelő kórházban súlyosan gyanús beteg.

Nagy Gábor betegségét megkapta az az öreg ember, aki a betegsége alatt a megfigyelő kórházban ápolta.

Minden hivatalos konstatálás nélkül bizonyítja ez már, hogy kolera ez, még pedig a legveszélyesebb fajtája.

A új kolerás beteg ma reggel óta fekszik a megfigyelő kórházban.

A neve Katona János, 60 éves ember. A kórházban volt alkalmazva, mint ápoló. Szerda reggel óta mindig a beteg

tak a hajó párkányán, felkúsztak az árbócokra és kötélhágcsókra; onnan tettek megjegyzéseket és kritikát, kiki a maga ropogós kemény dialektusán:

— Eccolo! l'inglese xe il primo! Hurrah l'americano! Schurschl, hast dem sein Fockegel gesehn! Guarda, quei mostri di chinesi! Schau dem sein mords Bugsriet an! Na Laczi ilyet se pipáztál ott a ti pocsoljátokon Löllén! (Pocsolya=Balaton).

Az angol és amerikaiak az árbócai veszedelmesen tul voltak terhelve vitorlával. Az árbócok a megtöréshez közel, ivalakulag hajoltak előre az óriás nyomás alatt; a hajók éles orra tájékozást vert fel maga előtt a felcsapott szélköszoró habból. A matrózaik — mintegy 8—10 chinai lehetett a hajókon — orditozva, kiabálva biztatták egymást, amint a vitorlákon húztak, vontak és feszítettek. Az elsősegi díjban nekik is van részük.

Egyszerre értek hozzánk mind a ketten, de az angol került belől. Még időnk sem volt, hogy lebocsássuk számára a lépcsőt, amidőn az a legelképzelhetlenebb módon már felkuszott hajónk külső falán a párkányra; innen egy ugrással a fedélzeten temett és a következő perczben előtünk temett Mr Burns, „the Yangtze-Pilot.”

Előbb azonban udvariasan leköszönt a legyőzött amerikaiak: Goor by, Broom! Look out for an other man! (Man pilót nyelven = man of war, hadihajó).

Egy alacsony, szikár emberke volt Mr Burns, keményen hátraszegzett fejjel, rozsdá-

Nagy Gábor oldala mellett volt s ennek tegnap történt halála után hazament a családjához, a tavasz utcái 16. sz. házba. Tegnap az egész napot egészségesen töltötte el, éjjel azonban görcsök, hasmenés és hányás fogta elő.

A családja értesítette reggel dr. Cserey kerületi orvost, aki megvizsgálta a beteget. Katona Jánoson erősen koleragyanus tünetek mutatkoztak s az orvos reggel a beteget beszállította a megfigyelő kórházba.

Ez a második kolerabeteg kétségtelen, hogy a baját Nagy Gábortól örökölte.

Állapota ma nem javult.

Az első kolerás bonczolása.

A közkórház boncztermében ma reggel bonczolták föl dr. Faragó főorvos és dr. Aigner kerületi orvos a tegnap elhalt Nagy Gábor holttestét.

Az orvosok hivatalos véleménye az, hogy ebben az esetben a halál oka valószínűleg az ázsiai kolera volt, de határozottan csak a bakterologiai vizsgálat után nyilatkozhatnak.

A hivatalos orvosi vélemény különben így hangzik:

„A bonczolt egyén hányászekelés tünetei között beállott kimerülés következtében halt el. Hogy a halál oka a bonczvizsgálat adatai szerint ázsiai kolera volt, erre a bonczjegyzőkönyv valószínű támpontokat nyújt ugyan: mindazonáltal a kórisme határozott megállapítását csak a folyamatban levő bakterologiai vizsgálat döntheti el. Aláírtak dr. Faragó főorvos és dr. Aigner Károly ker. orvos.

Óvintézkedések.

A mai nap folyamán tolytatta a hatóság a vasuti állomásokon a Budapestről érkezett utasok dezinficziálását.

A rendőrség újra házról-házra járva, vizsgálatot tart az udvarokban s tisztaságra szorítja a lakosságot. Ennek különben valami sok gyakorlati haszna nincs, amíg a városnak magának vannak a város belterü-

barna arczczal, amelyen alig volt megkülönböztethető a fakóra égetett szőke szakáll. Fején hatalmas parafa-sisak volt, amelyről háta közepéig lógott le a nyakvédő lebernyeg. A derekán széles, tenyérnyi vastag tűző parafából, a pilóták „életfentartó“-ja.

Viharbarnította arczán, kék szemein, keskeny, zárt ajkain, általában minden mozdulatán leolvasható volt az öntudatos erélyesség, az elszánt vakmerőség és a megtestesült nyugalom.

Oly nyugalommal és biztonsággal, mintha csak a kabinjából lépett volna ki hosszú alvás után, végig himbálózott a fedélzeten, a parancsnoki híd felé, neki egyenesen a parancsnoknak, odanyújtá ennek a kezét mint valami régi ismerősének és elmondá hogy:

— How do you do, Captain? I'm the Pilot!

Teringettét! A mi „parancsnok urunk“ neki csak „captain“, és „alászolgája“ helyett azt mondja neki: hogy van maga, barátom?

Jól van az ugy. A tengeren nem igen hajlik az ember dereka. — — —

A tenger munkásainak egy másik alakja a bámulatraméltóan vakmerő, bátor, hidegvérű gyöngyhalász és szivacsshalász singhalés. A halállal játszik minden falat kenyeréért, a szó szoros értelmében mondva. Ceylon szigetének a partjai és ennek szomszédsága: keletről a Nicobárok és Andamanok szigetcsoportja, nyugatról a Lakkadivek és Maladivek, délről a Chagos szigete ké-

letén saját külön mocsarai, amelyeknek a büze az egész környék levegőjét megmértelyezi.

Azon ezélből, hogy egy esetleges kolera-járvány alkalmával a fertőtlenítést végző városi tűzoltók a ruháikon a ragályt el ne vigyék, vászonköpenyeket szerez be a város, amelyet a fertőtlenítő munka után alaposan dezinficiálnak. Ugyanígy köpenyeket kapnak a hordkosaraknál alkalmazott emberek.

*

A kenderfonógyár igazgatósága, tekintettel a fenyegető kolera veszélyre, ártézi vizét a gyárnak a kaszárnya felé eső oldalán a kertész-utczába kivezette és ott a környékbeli lakosságnak egy a gyári falon létesített csapon rendelkezésére bocsátja.

*

Minden eshetőséggel szemben készen akar állani a hatóság. Nagyobb arányu beruházásokat tesz a védelemre és ápolásra szükséges tárgyakban. A mai napon 10 vitorlavászon fedővel ellátott betegszállító kocsarat, 50 darab zsákot és egyéb szerkeket rendelt. Ezenkívül fölfogadtak 20 betegszállító napszámot, hogy szükség esetén ezekben se legyen hiány.

*

A kolera és a fogházak.

Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy a kir. fogházakban is megtegyék a kellő óvintézkedéseket a fenyegető koleraveszelemmel szemben. A kolerás területeken csak a legsürgősebb esetekben szállítandók be a rabok fogházakba és a már elítéltek részére időhaladék engedélyezendő büntetésük leülésére. Ha a kolera fellepne városunkban, úgy a rabok reggel és este rántott levest kapnak. Gyenge és betegeskedő raboknak ezen felül még egy félliter vörösbor is jár.

*

A második halott.

Nem lehet tovább szépitgetni a nehéz állapotot: itt van a kolera köztünk. Budapest után Szeged. Így volt az 1886-iki

pezik létért való küzdelmüknek a terrenumát.

Apró kis canoëkkal mennek neki a tengernek. Az egész jármű, melynél csak a malayi prao primitívebb és bizonytalanabb, egy kivájt pálmatorzsból áll. Ez ratang- és bambusz-rostokkal rá van erősítve egy alatta fekvő vastagabb pálmatorzsre, mely nincs kivájva. A canoë oly keskeny, hogy az ember csak lovagolva ülhet rajta, mert a kivájt üregbe csak egy láb fér el. Hogy az ingó jármű megállhasson a vizen és ne boruljon fel rögtön a vízrebocsátásakor, egy harmadik pálmásudat van hozzáerősítve. Ez utóbbit két ivalakulag hajlitott rud tart 2—3 méternyire párhuzamosan a canoëhoz. Az egyensúlynak eme sajátos elhelyezése folytán a canoë meglehetősen biztos támpontot nyer, úgy hogy az aránytalanul nagy vitorla nyomását is elbírja, sőt még a hullámozás ellen is elég biztos talajt képez. (Már t. i. annak, a kinek.)

E kis lélekvesztővel mennek neki a tenger munkái kenyeret keresni, azaz gyöngyöt és szivacsot.

A tenger színe alatt fekvő zátonyok és sziklák falához van odanőve a drága gyöngyöt rejtő kagyló, meg a korál. E tenger alatti zátonyok megtalálásában áll a singhalés tudománya; a felhozatal, az a mestersége. Kis canoéjával oda evez, a hol rendkívül magas fokra kiképzett „helyi érzékével“ megszimatozza a kagylókkal berakott zátonyt. E zátonyok felett ugyanis az eltérő sugártörés folytán a tenger színe is

kolera alkalmával is. Súlyosan kompromittáló ez a mi közegészségügyi állapotainkra. A palotás, parkos Szeged prima talaja mindenféle ragálynak és im, ilyenkor a veszélyben boszulják meg magukat azok a botrányos állapotok, mik a hatóság mulasztásából a rekonstrukció óta fennállanak. Azok a bacillus televények, mocsarak, nyílt árkok, bűzhödő tavak, melyek a várost keresztül-kasul megfekszik és a nyomoruságos köztisztaság, a kendergyár büze, a régi betegséget osztó tisztavízvezeték szennyes, szűretlen vizével és a többi.

Mig az egészségügyi hatóság kétség között várja napok óta a bakterologiai vizsgálat eredményét, hogy kolerát találtak-e hát a tudós professorok Nagy Gábor ürülékében, addig ugyanennek az áldozatnak a volt ápolója, Katona János, kolerába esik és rövid néhány óra alatt meghal.

Megáshatják már a második kolera-halott sírját is. Mint a késő esteli órákban értesülünk, Katona János éjjel 9 órakor meghalt a megfigyelő kórházban. Meghalt határozott kolera-tünetek közt. Reggel eltakarították.

A harmadik kolera-eset.

Alig végezte be életét a megfigyelő osztályban Katona János, a rendőrségnél az éjjeli órákban újabb kolera-betegedéstről tett jelentést dr. Köhgyi kórházi orvos.

A hétvezér-utczában Balogh né Magyar Roza piaci árus asszony lakásán az esti órákban kolera-tünetek közt hirtelen rosszul lett. Rohamos hányászekelés vett rajta erőt, állapota reménytelen. A rendőrség megtette az intézkedéseket a ház és a lakás fertőtlenítésére. A beteget éjjeli 10 órakor még a saját lakásán ápolták.

Itt van tehát a legfőbb ideje a nagyobb arányu védelmi intézkedések megtételének. Különösen ajánlatos már most az éjjeli rendőrorvosi inspekciót életbeléptetni.

másszinü. Köröskörül a tenger kékeszöld; a zátony felett azonban egy árnyalattal eltérő; egy parányival kékesebb, vagy egy parányival zöldőbb. E kis nuance neki elég a zátony felismerésére.

Most tehát, miután megtalálta a kincset rejtő helyet, könnyű a mestersége: csak fel kell onnan hozni. Búvárkészüléke nincs, még csak azt sem tudja, hogy olyan létezik. Hanem van hatalmas tüdeje; van éles sas szeme, melylyel belátja messzire a tenger tenekét és van hideg vére, amelylyel oda leereszkedni merészel.

A buvár a dereka köré köt egy bőrcsakót, jobb kezébe veszi a sarlóalakú éles kést, a balkezébe pedig egy félméter hosszú hegyes keményfa-rudat fog, az életfentartóját. Feláll a canoé szélére és egy ugrással eltűnik a tenger mélyében.

Halak és puhányok ijedten vagy lomhán térnek ki a súlyosdó fejete tömeg elől. Az pedig néz és keres. Megpillantja a zátonyt és — csalódik. A szikla egészen kopasz. Keres és kutat még egyszer, mindaddig míg érzi, hogy tüdejének már minden sejtjéből elhasználta a levegőt. Akkor egy ugrással fellöki magát a víz színére — üres tüdővel, üres kézzel. Egynéhány perczig pihen, jóllakik levegővel és aztán lebukik újra. Néha talál valamit, néha nem. Néha százszor is lebukik és százszor csalódik.

Kevés ember tapossa ezt az anyaföldet, akinek megélhetési igényei oly szerénynek lennének, mint a gyöngyhalászó singhalésé. Egynéhány marok rizs napjában táplálékul:

Ujdonságok.

— okt. 8.

Tájékoztató.

Október 11. A Dugonics-társaság alakuló és tisztválasztó közgyűlése a székhelyben.

Okt. 11. Lloyd-társulat választmányi ülése.

Okt. 15. Vasuti alkalmazottak szüreti ünnepélye (a Tisza-szállodában).

Okt. 15. A szegedi dalárda tánc- és dalestélye az Európa éttermében).

— **Lapunk szerkesztője,** Kulinyi Zsigmond, győri és budapesti utjából visszaérkezvén Szegedre, átvette a Szegedi Napló szerkesztését.

— **A költségvetés a közgyűlésen.** A törvényhatósági bizottság e hó 14-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen a tanács által már összeállított városi költségvetés tárgyalását fogják megkezdeni. A költségvetés a törvényhatósági bizottság tagjainak nyomtatásban lett megküldve.

— **Személyi hírek.** — Dániel Ernő, a felsőtorontáli árm. társulat elnöke, Szegeden időzik. — Grünwald Bernát miniszteri osztálytanácsos Budapestről Szegedre érkezett rokona, Schwarcz Emánuel látogatására.

— **Nehéz kenyér.** A „Negyvenezer mértföld vitorlával és gözzel“ egyik érdekes részletét hozza ma lapunk tárczájában. Gáspár Ferencz a távol Ázsia tengerparti alakjaiból rajzol néhányat mesterileg a „Nehéz kenyér“ tárczában. Megemlítjük, hogy a Bába Sándor kiadásában megjelenő diszmű iránt nagy az érdeklődés mindenfelé, a merre magyarul olvasnak. Az előjegyzések szaporodnak, annál is inkább, mert a könyvnek, amely így 4 forintba kerül, a bolti ára jóval magasabb lesz.

— **Ármentesítő társulati közgyűlés.** A Szegeden székelő felsőtorontáli ármentesítő társulat őszi közgyűlését f. hó 12-én tartja meg Nagy-Kikindán. Szegedről résztvesznek a közgyűlésen Malina társulati főmérnök, Pillich Kálmán és a folyammérnökség részéről Péchy kir. mérnök.

— **A szentesi sikkasztó.** Szentesről írják, hogy a csongrádmezei pazdasági egyesület sikkasztó titkárja, Gyárfás Dezső nem kétezer, hanem négyezer forintot kezelt el. A „Szentesi Lap“ azt mondja, hogy a sikkasztás csak úgy volt lehetséges, hogy

egy maroknyi betel élvezetre, ez az ő összes szükséglete, minden vágya. És ezért neki száz meg százszor kell a tenger fenekére szállni, a honnan gyakran a halál torkából hozza fel kenyérét.

A leggyakorlottabb buvár is csak ritkán bírja ki tovább a víz alatt másfél percnél. És van akárhány, akinek életében e rövid másodpercek alatt gyakran játszódna le vérfigyasztó, megrendítő drámák.

Ugyanis ott, ahol a singhalés gyöngyre halászik, ugyanott egy gyűlöletes ellenség, egy undorító szörny halászik ő reá, a — czápa.

A singhalés pedig, tudva azt, hogy valamennyi víz alá bukása alkalmával találkozhat rettenetes ellenségével, a halálos harcra elkészülve száll a víz alá.

Egyik kezében van a kés, a másikban a leírt rövid rudacska. A kés az eszköze, a rud a fegyvere. Így bukik a víz alá.

Nyitott szemekkel, élesen fürkészve lesi a szivacsot vagy a kagylót. Nem találja vagy megpillantja. De ugyanakkor megpillant maga előtt egy irtózatosszörnyet, egy rémlátományt. Az idomtalan undoktestű állat körvonalai elmosódottak, sokkal nagyobb-nak tűnnek fel a kristálytiszt, átlátszó vízben. A bestia szuró, hideg szemeit reá szögezve, egyenesen feléje tart. Menekülésről szó sem lehet. A rabló százszorta gyorsabban uszik, mint a legkitűnőbb uszó halász. Se föl, se le, sem oldalt nem menekülhet. Mig

Gyárfást senki sem ellenőrizte a pénzkezelésben.

— **Ujoneczfelülvizsgálat.** A szegedi állandó vegyes felülvizsgáló bizottság f. évi október hó 11-én, kedden reggel 8 órakor a sörházlaktanyában ujoneczfelülvizsgálatot fog tartani.

— **Eljegyzés.** Hoppe Vilmos, a magyar királyi államvasuti fűtőház vezetője, tegnap jegyezte el özv. Gáspár Lajosné urnőt.

— **A közkórház betegforgalma.** A szegedi közkórházba a múlt hónapban 134 beteget vettek fel, 60 nőt és 74 férfit. A már ott voltakkal együtt a beteglétszám 354-re emelkedett. Ezek közül gyógyultan elbocsátottak 109-et, javult 19, meghalt 14. További ápolás alatt maradt 212 beteg.

— **A Senki szigeti jegyző.** A Jókai poetikus Senki szigetén nem uralkodnak most már olyan arany állapotok, mint Timár Mihály idejében. Temesvárról vesszük a hírt, hogy Osztrova szigetközségben nagyobb mérvű pénzkezelési rendetlenséget talált a községházán a főszolgabíró. Ticseric Alajos jegyző, Bogozárszky Száva bíró és Bogozárszky Jenő pénzszedő ellen megindította a fegyelmi vizsgálatot a jegyzőt az állásától felfüggesztette.

— **Halálozás.** Gyászlapot vettünk, melyen Halász József és neje Korom Erzsébet mélyen sújtva jelentik Csipak Veron asszony halálát, aki 74 évet élt. A tisztos matrona temetése f. hó 9-ikén d. után 3 órakor megy végbe a család szentháromság utcai lakásáról.

— **Uj védőtöltések.** A Szeged-vedresházi ármentesítő társulat választmánya ma délután négy órakor ülést tartott dr. Lázár György polgármester helyettes elnökle alatt. Jelen voltak Pillich Kálmán, Weiner Miksa, Tóth Mihály főmérnök és Zombory Antal előadó. Az ülés egyetlen tárgyát a befejezett ujszegedi töltések kereseti járulékaiknak kiutalványozása képezte.

— **A vásár.** A tegnapi és mai sertésvásár a lehető legsilányabb minden eddigi szegedi sertésvásárok között. Közepes, mondhatni alacsony árak mellett mindössze 989 darab sertés kelt el. A fölajtás összesen 1657 darab sertés volt és 59 birka. Az utóbbiból csak nyolczat adtak el. — A

ő egyet moczczan, a szörny már régen mellette terem. A singhalés tehát nem is moczczan, hanem vár. Érti, hogy még egy fél perczig kibírja a víz alatt. És ez neki elég.

A czápa meglátsítva uszását, mintegy méregetve a távolságot, közeledik feléje. Ekkor egy hirtelen fordulattal fél oldalra fekszik, mert szája helyzeténél fogva csak ebben a helyzetben képes zsákmányát elnyelni, vagy abba beleharapni. A singhalés pedig mozdulatlanul vár. E pillanatban a gyilkos bestia kinyitja rettenetes száját és feléje kap az előtte lebegő zsákmánynak. Ez pedig meg sem moczczanva helyéről — talán a szétpattanás határáig hevesen dobogó szívvel, — de mindenesetre bámulatosan hideg vérrel és biztos kézzel kinyújtja a balkezét és az abban fogott farudat függélyesen tartva, mélyen betaszítja a „halál torkába“. A czápa összezsapja fogait és felpeczkelt a száját a beléje dugott faruddal.

A singhalés pedig elérve lélegzetének talán legutolsó másodpercéig, menekül; rohanva uszik felfelé.

A szabad levegőre érve, a legelső amit teszen az, hogy — fellelegzik. Oka van reá duplán.

A felpeczkelt szájjal tehetetlené vált szörnyeteg pedig néhány percz múltán felkerülve a víz felszínére, a halászok zsákmányául esik. Többnyire azonban felfalják az apró halak.

Ugy történik vele, a mint ebben az igazságtalan életben már meg szokott tör-

belső vásár azonban, amelynek sikerültét a kolera miatt féltetni lehetett, jobb lesz, mint remélik. Legalább árusok dolgában. Vidéki iparosok nagy számmal érkeznek, különösen szücsök és cserépedényesek.

— **Egy csöpp méreg.** Egy asszony, fiatal és csinos — ki van riva mind a két szemre, félve lépked, mintha bűnös volna, pedig nem ő a bűnös, ő az áldozat.

— Na, szól elébe a kapitány — hát már megint itt van? Baj van megint?

— Baj ám, — felel huzódózva az asszony — és sirva fakad.

— Hiszen csak egy fél órával ezelőtt csuktuk le az urát a panaszára...

— Az épen... vágott a szoba szomorúan a szép menyecske... Nagyon szépen kérem, eresszék ki.

— Akkor mért panaszkodott ellene...

— Egy esőppet mérges voltam... mentegette magát az asszony és szemeit könnyőleg emelte a kapitányra.

Az a csöpp méreg pedig végigfolyt az arcán könyekbe föloldódva.

— **A tápéi templom kijavitása.** Végre valahára határozattá változott, hogy a tápéi templomot és paplakot ki fogja javíttatni a város. Nem úgy, amint eleinte tervezve volt, mert a mérnöki hivatal első költségvetését a tápéi templom és paplak javítási munkálataira — mely 2000 forintról szólt — most már 703 forint 36 krajczárt sikerült leszállítani a tanácsnak. A tanács ma elrendelte, hogy a mérnöki hivatal a legújabb költségvetés összegének keretén belül haladéktalanul javíttassa ki a templomot és paplakot s tegye lehetővé azt, hogy télire már ne fenyegetse összedúlással a hivat az isten háza.

— **Sztrájk a szuaheli karavánban.** A Szegeden is járt néger-banda tagjai között Temesváron sztrájk ütött ki. A kötélverőre leendő „fekete művészek“-en annyira fogott az európai civilizáció, hogy tegnap délután asztrájkoltak. Már összegyűlt volt a látásukra egybesereglett közönség, mikor a szerecsen-főnök az impresszárió elé lépett és kijelentette, hogy többé nem szerepelnek, mert az asszonyok hazavágyódnak. Mastura, Mabrkua, Schelhada, Fatma és Saida urnőket elfogta a honvágy és visszaki-váncsoznak Kelet-Afrika partjaira. — Az impresszárió persze minden lehetőséget elkövetett, hogy a lázongó feketéket maradásra bírja, — még a rendőrséggel is fenyegette, de azok állhatatosan ragaszkodnak szándékukhoz. Az impresszárió anyagilag is érde-

ténni. A mig ugyanis ez a rusnya dög élt, addig úgy volt, hogy „milliók egyért“, most pedig „millióknak csak egy“.

Az oceán viharjaival és a tengeri bestiákkal megküzdött harczból élő pilot és gyöngyhalász életénél talán még küzdelemteljesebb, örömtelenebb és sanyarubb élettel keresi kenyérét egy szárazföldi hős bajnok; a *missionarius*. Amazok csak az elemekkel harcolnak, meg a bestiákkal, ez azonban az emberrel küzd.

Nincs hivatás, nincs mesterség, amelynek a kenyeré oly keserű, oly nehéz lenne, mint a missionáriusé. Nincs férfit, akinek élete oly gyötrelmes, oly örömtelen, oly sivar lenne, mint a missionáriusé.

Egyedül, egymagára hagyva, mint oázis a végtelen, forró sivatag közepén, él idegen, vad népek közepett. Tasmania rejtelmes vadonjaiban, Afrikának ismeretlen belsejében, a Csendes ocsáni szigetek vad törzsei, China és Corea hirhelt csöcselékje között van a hazája.

Lelkét, szellemét megöli az évekig, gyakran élethossziglan tartó rettenetes magány és unalom. Testét megöli a mérges miazmákat kilehelő gyilkos talaj és excessiv forróság. Egy parányi öröm, egy álomnyi boldogság, egy fél napi biztosság csak ritkán fordul elő örömtelen, sivar életében. Önmegtagadás, önfeláldozás, teljes lemondás az élethez némileg tartozó követelményeknek legprimitívbbjéről és soha fel nem lázadó tökéletes megnyugvás a semmiben — ami

kelve van, mert a szabadkai törvényszéknél kaucziót is tett értük egy verekedési ügy miatt. A lázadást persze nagy tömeg nézte.

— **A katonazene.** A vasárnapi korzó holnap megnyílik a katonazenével. Minden vasárnap délelőtt 12 órától 1 óráig játszik a katonazene a városi park előtt. Przedák ezredes ezenkívül a katonazenét minden szerdán is a közönség szórakozására bocsátja át. Szerdán délután a Stefánián játszik a banda.

— **A szalon-cukor.** Gyönyörű menyecske ment panaszra a biztoshoz. Vádolta a volt cselédjét, akit nyomban föl is idéztek, hogy szemtől szembe mondja meg neki, amivel vádolja.

A kiküldött rendőr csakhamar visszatért. Stellungba vágta magát és „jelentette alászon“, hogy a lányka ott áll a folyosón.

Elővezették. Piczi lábai félénken, ujjhegyre támaszkodva lépték át a sötét szoba küszöbét, melyben egy avult íróasztal mellett görnyedő, ősz haju tisztviselővel szemben kihívólag ült a panaszos.

— Itt van ez a szép képű tolvaj.

És rámutatott, megdöfte a selyem napernőjével a valóban madonna szépségű, fekete terno ruhába öltözött, alig 16 éves leánykát.

A rendőrbiztos megdorgálja a heveskedő menyecskét és kérdi:

— Igaz-e, hogy megloptad önagságát?

— Nem igaz. Kérem alászon, csak önagsága azért haragszik, — mert Mert?

A lányka lesüti gyönyörű szemét és a köténye végét babrálja szüntelen, annélkül, hogy folytatná a védekezést.

— Miért?

— Mert a tekintetes ur mindennap szalonzukerlit dobott be hozzám a cselédszobába...

A biztos megértette a panaszt, meg a védelmet és nem mondott ítéletet.

— **Fehér holló.** Ime egy rendezett viszonyú délvidéki község ebben a deficités világban, amely 20,000 frt fölösleggel zárja le évi költségvetését. Két év előtt még el volt pusztulva egészen s ezt a rendet egy hatósági tisztviselő csinálta. Fehér holló gyanánt említhetjük ezt a községet s ezt a főszolgabíró. Aki két év előtt ismerte volna Bavanistet, Temes megye legnagyobb és leggazdagabb községét és véletlenül jelen lett volna a Szóts Lajos főszolgabíró által a napokban megejtett hivatalvizsgálaton, az ugyancsak elcsodálkozott volna. Hogy minő

az ő személyét érinti, — ez a missionárius élete. Ez az ő kenyere.

Óriási fáradsággal megtanulja az exotikus népnek exotikus nyelvét, amely között él. Felveszi annak a viseletét; ha kell, czopfot növeszt, mint a kínai és kaktánt visel; megtanulja annak a népnek szokásait, kifűrkészi gondolkozásmódját; megtanul vele gondolkodni, vele érezni és akkor megindul — prédikálni, téríteni.

Nekimegy az ismeretlen vad vidékeknek; vadlelkületű, embertiró szörnyek közé. Sarutlanul, meztelen fővel vándorol tanyáról tanyára, erdőkön, rengetegen, sivatagon keresztül, vad állapotok és vadabb emberek között. Hónapokon keresztül táplálkozik gyümölcsökkel és gyökerekkel; akárhányszor a szomszjától elgyötörve, tikasztó forróságtól ellankasztva a kimerülésig, összerokad nehéz útjain.

Aztán ismét folytatja vándorutját. Neki megy ismét a küzdelemnek, a veszélynek. De mindig öntudattal és megnyugvással. Tudja, hogy száz meg száz elődje vérzett és pusztult el ez utakon. Ő folytatja útját. Nyugalom, kényelem, biztonság és talán jólét csábítja egyfelől, az otthonból; megvető guny, halálos gyűlölet, kínzás, máglya, karóbahuzás riasztja vissza másfelől. És ő halad, vándorol tovább, míg eléri kitűzött célját, a vad néptörzset.

Az Isten szabad ege alatt szól hozzájuk; az ő nyelvükön, az ő felfogásukhoz mérten, de a saját hitén, a maga meggyő-

állapotok voltak ezelőtt a községben, az leirhatatlan és alig hisszük, hogy párja akadt. A községi hivatal az elképzelhető legnagyobb rendtelenségben volt és daczára szép jövedelmeinek, oda jutott volt egy időben, hogy még közkölséget is kivetett, létesíteni pedig soha sem tudott semmit, sőt ami volt, azt is pusztulásnak engedte. Amióta azonban a község kezelése lelkiismeretes egyének kezébe került, óriási-lag megváltoztak a viszonyok. Bámulatos az, ami a legutóbbi két év alatt történt. A hivatalos ügykezelés a legjobb rendbe lett hozva, olyképp, hogy elintézetlen ügy a vizsgálat alkalmával már nem találhatott, a község vagyoni viszonyai pedig az előbbi évekhez össze sem hasonlíthatók. A jelenlegi előjáróság elődjétől 1890. év második felében összesen 500 frt készpénzt vett át s a szakszerű gazdálkodás mellett rövid 2 év alatt elérte azt, mit más község eddig fölmutatni nem képes. Megtakarított 26 ezer forintot és ezt a regálémegváltásnál nyert összeggel 40,000 frtra kiegészítve egy 134 hold földből álló ingatlanosságot szerzett örök áron, ártézi kutat furatott és olyan diszes álményt állított föl, mely hazánkban ritkítja párját, közs. keretesi állást szervezett és egy roppant üveg-házat építtetett, kieszközölte egy gyógyszerár föllállítását, több rendbeli szabályrendeletet alkotott és még számos hasznos intézmény létesült, melyek a község fölvirgozására szolgálnak. De legszebb bizonyítéka a haladásnak az, hogy a kiadások tetemes emelése mellett a jövő évi költség előirányzat több, mint 20,000 frt fölösleggel zárult.

— **Csak a lába tört el.** Az orvosok mai összejövetelén történt, a koleragyanus Nagy Gábor holttestének boncolása után. Lélekszakadva szalad be egy fiatal ember az orvosok közé s megszólít a sok közül egyet.

— Kérem, kérem, tessék hamar jönni Ráczekekhez. Nagy baj van.

— Mindjárt...

— De kérem erősen nagy a baj.

— Mi? Talán kolera, futok, rohanok...

— Nem, az ur leesett a padlás fölhágójáról s eltörte a lábát,

— Ugy? Nohát várjon. Ennyiért most nem rohanunk.

A mai számunkban közölt Kun Jozefa jóhírnevű divatterme nyílterére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

zódásával. A báméskodó vad tömeg bámul és röhög. Ő pedig beszél tovább. Beszél nekik az egy Istenről; aki nem itt lakik a földön, az erdőkben, a tűzben, kigyók és elefántok képében és fogakat vicsorgató szörnyek alakjában, hanem aki fenn lakik a magasban, még a kék égen és a csillagokon is tul. Aki azért mégis közöttünk él, mindig és mindenütt. Akitől nem is kell reszketnünk, akit csak szeretnünk kell. Aki nem küld ránk dögvézt, pestist és gyilkos ellenséget, hanem áldást és békességet. Szól hozzájuk az Istenemberről, aki feláldozta magát embertársaiért; aki megbocsájtott minden bűnöknek. Megmutatja és szétosztja közöttük a képet, azt a szelid ábrázatot embert a keresztfán, arcán az isteni jóssággal, fején a dicsfényvel. Beszél nekik egymás iránti szeretetről, egyetértésről, békéről, a bűnök megbocsátásáról...

A rakoncátlan vad tömeg pedig gunyosan szeme közé röhög, beköpdösi, megkövezi a szeretetet, békét hirdető apostolt...

Hogy mily bámulatraméltó kitartással, mily hősies önfeláldozással és halált megvető vakmerőséggel végzik hivatásukat e hős bajnokok, látszik abból, hogy egyedül Chinában, eme a pápuáknál is vadabb nép között, máig mintegy nyolczszázezer lelket nyertek meg a keresztény vallásnak.

De hogy mily kinok és küzdelmek után, hány emberéletnek az árán, arról nem szól a statisztika.

Rablóbanda a délvidéken.

— Megtámadott szegedi vásárosok. —

Jelentették már nemrég, hogy a délvidéken egy idő óta szervezett rablóbandák veszélyeztetik a közbiztonságot.

Teljesen fölszerelt csapat ez is, amely a héten szegediekből álló utascapatot támadott meg Sándorfalva és Billé között az országúton. Szuronyos fegyvereik voltak, az arcuk befeketítve s a tizenhat rabló mindannyian dominóforma bő fekete öltöny.

Az egyik megtámadott, Nyáry szegedi szabómester bemondása alapján közöljük e vakmerő rablótámadásról a következő újabb részleteket:

Tíz szegedi iparos, akik vásáron voltak, vasárnap este jöttek Temesvárról kocsikon hazafelé. Ott voltak Nyáry, Márton János, Szabó Imre, Török Mihály, Privinczky, Rozsi Márton mesterek.

Eleinte rossz utakon jöttek, a kocsik többször feldőltek. Billétet elhagyva, jó utra kaptak s itt már, bár sötét éjjel volt, gondtalanul haladtak tovább. Azon ritka vidékek egyike ez, ahol nem igen ismerős a tolvaj s éjszakára nyitva hagyják a kerítések kapujait.

S itt történt meg a támadás. A legelől haladó kocsik egyikét, Török Mihályét megállították. Az utszéli sötétből fekete alakok emelkedtek föl, s szuronytszegezve megállásra kényszerítették a kocsit.

Nagy rablás támadt volna, ha az első kocsiban ülő Privinczkynek nem támad bátorsága. Előrántotta a revolverét s a rablók közé lőtt.

Ezek visszalöttek, de ugyanebben a pillanatban szétrebbentek. De a kocsiról akkorra már leemelték hét zsák csizmát.

A szétrebbent rablócsapat azonban a következő kocsiknál már újabb támadást kísérelt meg. Ezek, a lovak közé csapva, vágatni kezdtek s ugyanakkor amennyire csak tőlük telt, kiabáltak segítség után. Így aztán nem merték megállítani a vágató kocsikat a rablók. Tizenhatan voltak, őrszemek gyanánt elosztva az országúton, fegyvereikre szurony tűzve, az arcuk föl ismerhetlenül befeketítve, s mindeniken bő fekete köpeny.

A szegediek nem tudnak többet aztán a dologról. Annyit még láttak, hogy az utánuk következő néhány kocsit, amelyekben cs-répedények voltak, nem bántották a rablók.

Minden jel oda mutat, hogy teljesen szervezett banditacapat volt ez, amely az országutállást gyakorolja a délvidéken.

Nyáry szabómester ma bejelentette a rablótámadást a csendőrküldeti parancsnokságnál.

A támpont.

— Zajos bakterológiai értekezés. —

Van-e hát kolera? Semmi körülmények közt se lehetett ezt a kérdést eldönteni, míg a doktorok át nem estek ma délelőtt a „nem“ és „valószínű“ bakterológiai alkalmasának a dolgán.

Nagy Gábor immár a földé, de a „hagyatéka“ a bakterológusoké, akik hivatta vannak abból az ázsiai kolera bacillusait kihalászni. Ezek a bacillusok még nincsenek ugyan kéznél, de a mai orvosi konferencián nem kevésbé veszedelmes bacillust fedeztek föl, az ugynevezett nyelvtani bacillust, amely fölött igen élénk vita folyt a szakfőriak között.

Ismeretes ugyanis a komma bacillusnak egy neme, mely az orvosi műszótárakban tenyészik és bonczjegyzőkönyvekben, látletekben szokott csomóstól megnyilvánulni. Efféle nyelvtani komma-bacillus desinfiáltatott agyon a konferencia folyamán minden nézeteltérés nélkül, de annál hevesebb vitát keltett a doktori stílus bakterológiájának egy rendkívül fontos kérdése: a „nem“ és a „valószínű“ ügye.

Ez volt a mai nap legfontosabb eseménye, melynek élénk megvitatása és megoldása valóban azt jelenti, hogy a doktoraink, akik

fölöttünk öröködnék a veszély óráiban, teljesen avatott nyelvészek.

Ezzel már most minden kérdés meg van oldva, ami a kolera elhatalmasodásának útjában állt. S bár a „némi“-párton némi keserű utóíze maradt meg a heves vitának, mindazonáltal melegen üdvözölheti a nyugtalankodó közvélemény az egészségének az őreit, akiknek többsége „valószínű“-párti volt.

Ezek után adjuk a rendkívül fontos konferenciáról a következő tudósítást.

Jelen vannak: dr. Singer Mátyás kórházi főorvos, dr. Faragó Ödön tiszti főorvos, Kovács dr., Cserey dr., Andrassy stb. orvosok.

Szőnyegen van istenben boldogult kolerás Nagy Gábor földi maradványainak megvizsgálásáról fölvetett bonczjegyzőkönyv.

Dr. Faragó: (folytatólagosan olvassa az orvosi véleményt): ... „Hogy a kolera oka a bonczvizsgálat adatai szerint vajjon ázsiai kolera volt-e vagy sem, erre a bonczjegyzőkönyv valószínű támpontokat nyújt...”

Dr. Singer (haja égnek meredezik): Hogy méltóztatik mondani? „Hogy ázsiai kolera-e vagy sem, erre a bonczjegyzőkönyv valószínű támpontokat nyújt?” Kérem a stylust bakteriologiai vizsgálat végett a Dugonics-társaságnak kiadni.

Többen (tiltakozva): Eláll! Az írás-bacizlusnál sokkal veszedelmesebb a nyelvészeti bacizillus.

Dr. Singer: Kérem, kérem, vegyük górcső alá a stylust. A bonczjegyzőkönyv csak egy támpontot nyújthat, nem kettőt. Már pedig ha górcsővön keresztül vizsgáljuk a bonczoló orvos urak véleményét, a következő stylus-bacizillust találjuk: „Hogy a halál oka ázsiai kolera volt-e vagy sem, erre a bonczjegyzőkönyv valószínű támpontokat nyújt”. Már most arra is támpontot nyújt, hogy kolera a halál oka, arra is támpontot nyújt, hogy nem kolera a halál oka.

Dr. Cserey Ez valódi drámai stylus.

Többen: Nekünk óvatosságnak kell lenni. Hátha nem kolera. Ugy van jól: ha akarom kolera, ha akarom nem kolera.

Dr. Faragó: Uram, én mégis úgy gondolom, elintézhethetők e kérdést a tudományos akadémiánk nélkül. Ezennel dezinficiálok a stylust és kiölöm belőle a „vajjon” és a „vagy sem” szavakat, marad: „Hogy a halál oka a bonczvizsgálat adatai szerint ázsiai kolera volt, erre a bonczjegyzőkönyv valószínű támpontokat nyújt ugyan...”

Többen: Helyes.

Dr. Singer Nem „valószínű támpont”, hanem — „némi” támpont.

Dr. Cserey (hevesen): Mért ne volna valószínű támpont?

Többen: Persze, hogy valószínű támpont.

Dr. Singer: A támpont nem lehet valószínű. Ami egyszer támpont, az ténylegesen támpont. Valószínű támpont nincs. Mert ami egyszer nem valószínű, az nem lehet támpont. Tagadom, hogy valószínű támpont létezik, de igenis létezik némi támpont. (Zugás, heves tiltakozó gesztusok, többen fölugrálnak.)

Dr. Andrassy (közbekiált): Támpont: támpont, punctum.

Dr. Singer: Nekem nem támpont a valószínű támpont. Nekem a némi támpont a támpont, punctum. Ez a helyes. (Mozgás.)

Dr. Faragó (izgatottságát palástolja): Engedelmet kérek, de én nem tudok különbséget tenni a „némi” és a „valószínű” támpont között. Maradjunk a valószínű támpontnál. (Helyeslés.)

Dr. Singer: Meg fogom magyarázni tisztelt kollega, mi a különbség a némi és a valószínű támpont közt. A valószínű támpont, az semmi, az nem támpont, mert az csak feltételes támpont, ilyen támpontra igazi orvos nem támaszkodhatik; míg a némi támpont, az gyöngé támpont ugyan, de mégis támpont, egy tényleges támpont, melyre rá lehet támaszkodni. (Nagy zaj.)

Többen: Mit akar kollega a némi támpontjával? Nekünk nem kell az ön némi támpontja.

Dr. Singer (hevesen): Az önök valószínű támpontja valószínű bacizillus.

Dr. Cserey: Az nem valószínű. Az ön állításának semmi támpontja sincs.

Többen (zajongva): Szavazzunk!

Egy hang: Éljen a némi támpont.

Többség: Le vele. A valószínű támpont éljen...

Nagy zaj, a némi támpont „leszavaztatik”, e pillanatban nyílik az ajtó, hirnők jö és rémületében nem találván támpontot, orra bukik e szavakkal:

— Tanátunk új kolerást, doktor köll neki!

Kettős gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

A mai lapunkban említett véres esetről a következő részletes tudósítást vettük: Rémes gyilkossági eset tartja izgalomban a Biharmegyében fekvő Szavoda község lakosságát.

Egy szavodai ember valami vesztett pör miatt bosszút forralt egy ottani család ellen és elkeseredett bosszuját a család két tagján végre is hajtotta.

Szelezsán Ituné valami hagyatéki pör miatt villongásban élt régen Szotok Mihálynéval. — A pörben nemrég hozott jogérvényes ítéletet a bíróság, és pedig a Szotokné javára. Ez a Szelezsán bosszuvágyát annyira fölesigázta, hogy elhatározta, miszerint kivégzi a Szotok család összes tagjait.

Az utczán találkozott ellenfelei egyikével, Szotok Mihályné 20 éves fiával. A fiut meggyalázó szavakkal illette, amiért is birokra keltek egymással. Sokáig vonszolták egymást a földön, míg végre a sokkal erősebb Szelezsán a fiut egy udvarba vonszolta.

Időközben egy néző hirt vitt a fiu anyjának, ki természetesen a helyszínére sietett fia védelmére.

Amint a feldühödött ember ellenfelét meglátta, rögtön felhagyott a fiu fojtogatásával, bocskora szíjjai közül egy nagy konyhakést rántott elő és vad dühében nyelég bedöfte azt a szerencsétlen asszony hasába.

Az asszony rögtön szörnyet halt.

Ekkor azután visszafordult a fiuhoz, ki még a földön hevert és ezen is több szúrást ejtve, kegyetlen módon oltotta ki az ifju életét is.

A rémes tett megfélemlítette az egész falut. A gyilkos pedig vértől borítva szaladt be a szobájába és elzárkózott. A népség azt hitte, hogy fel fogja magát akasztani. Nem azt tette. A községi bíróság nem csekély félelem között ment a tett színhelyére és attól félt, hogy az ajtó feltörése után akasztott embert fogna látni. Mennyire fokozódott rémületük, mikor a gyilkos szobája ablakán kikönyökölve vad szitkok között biztosította az előjáróságot, hogy aki közelebe jön a háznak, az halál fia.

Ez a bandita virtus aztán a falu lakóit is végképen elkeserítette. A bátrabb emberek összefogtak és elhatározták, hogy a házat megostromolják és a kétszeres gyilkost meglincselik.

Ki tudja, mily óriási vérfürdő támadt volna, ha időközben a esendőség meg nem érkezik, mely a tömeget szétoszlatta és a gyilkost elfogta.

A panaszkodó közönség.

Sürgős interpelláció Szeged szab. kir. város tanácsához és főorvosához.

Megdöbben az ember szíve, ha azokat az elszomorító, kétségbeejtő híreket olvassa az ország lapjaiban, hogy százával halnak el naponta az emberek, kiket a fekete vendég meglátogatott.

Halált osztó csontkezelével kiragadja a család főntartóit békés otthonából, szeretetei köréből, emelő nélkül hagyja a tehetetlen kisdedeket, akiknek a szerető anya hiánya nélkül szintén el kell pusztulniuk!

A hatóságok tőlük telhetőleg mindent megtesznek a saját hatáskörükben arra

nézve, hogy a pusztító rém öldöklő hatalmának gátat vessenek és megakadályozzák őt további munkájában.

De hasztalan minden kísérlet! Mert azok az óvintézkedések nem minden irányban tétetnek meg.

Nem elég az, hogy cifra betűkkel világozták föl a népet a nyakukon levő veszélyről. Hány ezer és ezer ember van, aki soha iskolába nem járván, előtte az olvasás tudománya ismeretlen valami! Azok az intelmek tehát a falra hányt borsó sorsára jutnak!

Szóval is föl kell világosítani a tehetetlen, tudatlan köznépet arról, hogy mit szabad neki tenni és mit nem.

Az utczákon dobzóval kell kihirdetni előttük, hogy milyen veszélyes időkben élünk, hogy az a szegény irniolvasni nem tudó ember is megtehesse a saját körében az óvintézkedéseket. Akkor és csakis az esetben lehet kilátásunk arra, hogy megmenekülünk a fekete asszony halálosztó karmai közül. Más kép nem.

Szeged városának tanácsa is hasonlóképen járt el. Azt üles betűkkel hirdeti, hogy tisztavizet semmi körülmények között nem szabad inni, de arról, hogy az élelmi czikkeket ne hamisítsák, arról nem gondoskodik.

Kérdem tehát a t. főorvos urat, vajjon van-e tudomása arról, hogy a szegedi mili-márik a tejet bacizillussal telt tisztavizet keverik össze és ilyen hamisított állapotban adják azt el a nagy közönségnek?

Ha nincs? — öhajtja-e azt a jelen sürgős intézkedést kívánó interpellációból tudomásul venni?

Ha van tudomása? — szándékozik-e ezen ügyben valamit tenni és a saját hatáskörében szokott erélyével odahatni, hogy a szegedi kofák ezentúl — de legalább is addig, míg a fenyegető veszély el nem mulik a fejünk fölül — a tejebe ne az egészségre ártalmas tisztavizet, hanem csakis és kizárólag sokkal tisztább — ártézi vizet öntsenek?

Egy apa és 8 gyereke.

*

Őszintén.

Tek. szersztő ur!

Az ember csakugyan nem tudja, szánakozzék, mosolyogjon, vagy boszankodjék ezen a kolera közeledése miatt kiadott hirdetésen. Mennyi tanács, parancs és fenyegetődzés egy rakáson! Sajnos, nagyon hasonlítanak ahhoz: „Üsd, de a fejét, hogy meg ne sántuljon!”

Ez a hirdetés el akarja hitetni mindenkivel, hogy a kolera terjedését nagyban elősegíti a szenny s a tisztatlanság. De ki fogja azt elhinni, mikor épen ott, ahol a város kötelessége lenne egy kissé tisztogatni — ott történik legkevesebb.

Csak néhány példát akarok fölhozni, ahol nyoma sincs a fertőtlenítésnek: a korszolozó tó, mely már említve volt, az összes terek, beleszámítva még a Széchenyi teret is, hol hetivásárok alkalmával a leggyalázatosabb dolgok történnek, s minden harmadik lépésnél gyanús guggoló alakok láthatók. . . . Az összes telkek szintén kivétel nélkül. Ehhez járul még az, hogy senki sem ellenőrzi, vajjon az ily veszedelmes időben kiadott rendszabályok teljesítettnek-e. Bátran merem állítani, hogy Szeged házainak 80 százaléka nál a ranyért sem lehetne semmi féle fertőtlenítő szert találni. Vagy hát az órendszabályok csak kiadatnak, s aztán vége? Hát mért nem ellenőriztetni a város, hogy teljesítettnek-e az ily veszedelmes időben kiadott parancsok?

Mire való a városháza folyosóin az a sok szolga, hajdu, rendőr, miért nem küldik szét őket? . . .

Tessék nekem csak egy nem esaternázott utezát mutatni, ahol nyílt kanálisokban — daczára a város tilalmának — nincs

bűzös, mocskos mindentéle s akkor még azt is magamra hagyom olvasni, hogy ez a második főváros egy paradicsom!

Elmondtam, ami a szívenem fektűt, ha tekintetességed ki meri tenni becses lapja hasábjain, jó, ha nem, én akkor is megtettem kötelességemet.

Alázatos szolgája
Egy szegedi polgár.

*

Hogy tisztogat a hatóság.

Mondhatni, hogy gyönyörűséges példával jár elől. Így aztán sokra megyünk a kolera elleni védekezésével, mikor a mérnökség maga csinálja a bacillus fészkeket. Az ő munkásai voltak azok, akik a Révay- és Szegfű-utczák bűzös lefolyó árkaikat úgy tisztogatták ki, hogy az árkok tartalmát az utczák közepére ürítették. Ülészhetnek, dezinficiálhatnak a doktorok, ha a hatóság közgei csinálják meg a kolera-bacillus meleg-ágyát az utczákon. (S.)

*

Dezinficiálás a vasuton.

Az egészségügyi bizottság fél ítézkedéseiről értesít bennünket egy névtelen levél, mely elmondja, hogy az egészségügyi bizottság tanácskozmányából kifolyólag elrendeltetett a Budapestről vagy a Budapestet érintő utasok fertőtlenítése, ezen utasoknak 5 napi megfigyelése. Igazán, ha az ember fontolóra veszi ez intézkedést abban a korban, amint az végrehajtatik, úgy az ilyen eljárást legalább is naivnak mondhatják, mert kérdem a t. egészségügyi bizottságot, elegendőnek tartja-e azt, hogy csak a Budapestről érkezett utasokat dezinficiálja? Hát azok hol maradnak, akik a Budapestről utazott egyénekké egész uton érintkezésben voltak? Persze, a komma-bacillus elég udvarias s nem távozik az illetőről.

S kérdem, a Budapestről jövő kalauzok, egyáltalán a vasuti személyzet kolera mentes-e? Mert mint tudva van, a Szeged és Budapest között, a szabadkai vonalon szabadkai konduktorok vannak alkalmazva s ezek mindennap töltönek egy pár órát Budapestben s Szabadkán és Szegeden folyton érintkeznek az itteni személyzettel, s ezeket még sem dezinficiálják. Kérdem, miért nem?

Emerikus.

*

Ne csak falragasz legyen.

A kolera elleni óvintézkedése a város urainak igen helyes, de abban az egyben nagy hibát követnek el, hogy a veszélyt csak falragaszokon tudatják a közönséggel. A szegedi munkás — ha tud is olvasni — akkor sem olvashatja el, mert 4—5 napban egyszer jön haza munkájából s akkor is éjjel — legfőleg vasárnap jutnak haza az olvasáshoz.

Ha aztán valaki a fertőtlenítést vagy az előírt egyéb kolera elleni intézkedéseket nem teljesíti pontosan, következik a bírságolás. Ez így nincs jól. Tessék a főkapitány urnak a rendőrséggel tudomására hozni a szegény népnek az intézkedéseket. Akkor aztán, ha az illetők nem tesznek eleget a rendelkezéseknek, helye van a bírságolásnak is.

Több polgár.

*

Tó az alagutban.

Ha az ember a nyugati pályaudvar felől a galamb-utczába kerül, sok nevezetességet láthat:

Az ugynevezett „kölyuk“ vasuti átjáró előtt egy egész hegy árasztja el bűzével a járdát. Ezen hegy pedig áll oly iszapból, amelyet a vasuti kert kerítésén keresztül hánytak és valószínűleg kitisztított vizvezetéki kut vagy efféléből lett kilapátolva.

Ez hihetőleg bacillus-tenyésztés; mert nedves és felette piszkos léven, hatalmasan szolgálatot tesz az ilyen célra.

A Winkler-féle telepből egy földalatti cső vezeti a kölyukon keresztül a vizet az ártézi kúthoz. E cső valószínűleg kilyukadt s

a víz felbugyogván, egy nagyszerű tavat képez az alagutban, amely nemcsak a bacillusok esetleges Kneipp kurájához szükséges folyadékot szolgáltatja, de maholnap bősége folytán már csónakázásra is alkalmas leendő.

Mindezen látványok már hetek óta gyönyörködtetik a gyermekeket, kik kénytelenek ott keresztül menni a tanintézetekbe, a hivatalnokokat, kik két m. kir. hivatalba kénytelenek ott keresztül járni és a munkásokat, akik a közeli gyári telepeken dolgoznak, de még azokat is, kik valamelyik gyárba akarnának a közeli vasutról száraz lábon áthalolni.

A mai járványos időben ezen nevezetességek valóban megtekintésre méltók, mert fogalmat adnak az embernek olyan állapotokról, amelyeknek nem így kellene lenni.

Egy alsótiszaparti lakos.

Színház.

Az Eleven ördög.

Konti egyik legdallamosabb operettje, az Eleven ördög ment ma elég jó előadásban. A kis közönség — és különösen a diákság — kitűnően mulatott rajta s Hontallerné Pauli Mariska, Dezséri és Hatvani sikerein kívül kevés följegyezni valónk van.

Honti Marit szívesebben látjuk olyan szerepekben, ahol minél kevesebbet kell énekelni. Játékában kitűnő temperamentumával, jó kedélyével és természetességével majdnem művészetet produkál, de a hangja fogyatékos. Kocsis Etel csinosan énekelte le kis szerepét, ugyisintén Földváry is, akinek ma csak kevés ének jutott a szép baritonhoz.

Ma mutatta be magát Desperieres szerepében a társulat egyik komikusa. Nem sok jót írhatunk róla. Száraz komikus, aki minden jó izlést nélkülöz. Grimaszokkal, az emberi természet hanggal teljesen ellentétes sikoltásokkal, természetellenes ferdeségekkel dolgozik s olyan vaskos színekkel rajzol, amihez a mi közönségünk nincs hezszászokva. Ha más szerepében is ilyen, úgy jó lesz kevés dolgot adni neki.

A rendezés türethető volt.

— A vörös sapka holnapi előadásával vonul be tulajdonképen a népszínmű, mely a megnyitó előadásokon csak töredékesen volt képviselve. A két fő énekes szerepét H. Pauli Mariska és Hatvani játszószák. A többi szerepek Szolinszky Olimpia, Ebergényiné, Pákey Margit, Breznay, Csiky, Dezséri stb. kezeiben vannak.

— Színházi hírek. A jövő heti műsor érdekesen van összeállítva. Két premiére lesz, az egyik Don Caesar, Dellinger csinos zenéjű operettje, a másik K. Papp János népszínműve, a „Cseperke kalap“, mely a népszínházi bemutatója alkalmával tetszést aratott. Kedden „Dórá“ban, e nagyhatású farancia színműben, mely Szegeden évek óta nem adatott, Horváth Paula, a drámai szende mutatja be magát. Szerdán a nagy tetszésben részesült Apókat adják elő másodszor — páros bérletben. H. Pauli Mariska a jövő héten a Suhanecz és Lili című szerepeiben lép föl. Nagyban folynak az előkészületek a Dugonics-társaság 23-iki diszgyűlése alkalmával tartandó díszelőadásra is.

— A jövő heti műsor. Hétfőn Suhanecz, kedden Dóra, szerdán Apókat, csütörtökön Don Caesar, pénteken Don Caesar, szombaton Lili, vasárnap Cseperke kalap.

— Szegediek a vidéken. Ó-Becsén a napokban kezdte meg Pesti I. hász Lajos kecskeméti színiigazgató társulatával az előadásokat. Két szegedi erő is van a tár-

sulatnál, Serfőzy Etel énekesnő és a férje, Halasi Béla. Levelezőnk a két első előadásról elragadtatással ír. Serfőzy Etel a „Suhaneczban“ Józsi szerepét, Halasy Moreno tábornokot adta. Másnap a „Szegény Jonathán“-ban tűnt ki a szegedi színészpár. A közönség szünni nem akaró tapsal fejezte ki az elismerését. Általánvéve az egész társulat jó s az előadásokat nagy közönség látogatja.

A Napló levélszekrényéből.

Paradicsémi állapot.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Méltóztassék az alábbi közleményt becses lapjában közölni:

Ma reggel botrányos jelenetnek voltam szemtanúja. A honvéd-téren nőmmel és 16 éves leányommal reggel 9 órakor keresztül menve, láttam, hogy több honvédujonez egész bőrig levetkőzött és ott új fehérneműt és öltönyt húzott magára. Azt hiszem, az ilyen megbotránkoztató és a közszemérmét mélyen sértő aktust bent a kaszárnnyában is elvégezhették.

Remélem, hogy ezen panaszt illetékes helyen tudomásul veszik és intézkedni fognak, hogy a botrányt okozó katonák méltó büntetésben részesüljenek és jövőben hasonló dolgoknak eleje vétéssék.

Egy családapa.

Legujabb.

A delegáció hadügyi albizottságából.

Budapest, okt. 8. (A „Sz. N.“ er. t.) A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadügyi vitát.

Az ülés a 2. számú határozat tárgyalásával kezdődött, mely a katonai tanintézetekben a magyar nyelv oktatásáról szól.

Rakovszky előadó a válasz tudomásul vételét ajánlja.

Beöthy Ákos előterjeszti következő határozati javaslatát:

A közös hadügyminiszter által a magyar nyelv oktatásának eredményéről előterjesztett kimutatások tudomásul vétetnek. De a kimutatásokból azt a szomorú meggyőződést merítette az országos bizottság, hogy az eddigi eredmények nem kielégítőek, minnek következtében erősebb, öntudatosabb intézkedésekre van szükség. Ennek folytán az országos bizottság utasítja a hadügyminisztert, hogy a Magyarországon fennálló katonai alreáliskolák tanterve a Magyarországon életbe léptetett tantervhez alkalmazkodjék és hogy a növendékek, különös tekintettel a német nyelvre, amely ez idő szerint a hadsereg szolgálati nyelve, — a tantárgyakat magyar nyelven tanulják.

Rakovszky, Münnich, Rudnyánszky után Ugron Gábor szólt.

Ugron visszautasítja Rudnyánszkynek azon fölfogását, hogy a hadsereg sem nem osztrák, sem nem magyar, mert két állam van: Magyarország és Ausztria, két nemzet: magyar és osztrák. A katonák előtt csak két haza lehet: magyar és osztrák. Mert más fogalom a hazaszeretetről nem lehet. Olyan összbirodalom, olyan összhaza, mely se nem magyar, se nem osztrák, hanem valami korcs, mint az öszvér, — nem létezhetik.

A magyar nyelv tannyelv emelése a hadsereg intézményeiben foly a dualizmusból, foly a kiképzés szükségéből. Ha győzni akar a hadsereg, a nemzeti nevelés intézményeit igénybe kell venni.

Ezt pedig a nemzet csak olyan föltétellel bocsáthatja a hadsereg rendelkezésére, ha a sereg szelleme, fölfogása, hazafisága a magyar szellemmel és hazafissággal megegyező lesz.

Pulszky Ágost kéri Ugront, ne fektessen súlyt a tisztok és a legénység nyelvének feltétlen azonosságára.

Ugron élesen visszautasítja ezt.

Bolgár Ferencz alapos beszédben kifejti, hogy magyarországi intézetekben lehetne a tannyelv magyar.

Budapest, okt. 8. (A „Szeg. N.^o er.) táv.) (A budapest—kőbányai sertéskezelési csarnok jelentése.) Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —. —. 41.—42 kr. 2. Öreg közép (pkint 300—400 klgr.) —. —. krig. 3. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban. 44.—44.50 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban. 44.50—45. krig) Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 45.50—46.50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.—42. krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban 43.—43.50 krig. Könnyű (pkint 220 krig terjedő sulyban) 45.—46.50 kr. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban —. — kr Közép (páronkint 250—320 klgron felüli sulyban) —. —. kr. Könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) —. —. kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (pkint 240 klgron felüli sulyban) —. —. kr. Könnyű (páronkint 240 klgrig terjedő sulyban) —. —. kr. — V. Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 41.50—42.— krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 41.50—42.— krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban, 42.—42.50 krig. — Sertéslétszám. 1892. okt. 6 án volt készlet 131,61 drb, 1892. okt. hó 7-én fölhajtatott 1903 drb, 1892. okt. 7-én elszállított 2150 drb, 1892. okt. hó 8-án maradt készletben 131,614 drb. A hízott sertés üzletirányzata: Lanya.

Közgazdaság.

Sertésvásári jelentés.

Budapest-Kőbánya, 1892. október 7-én.

Könyebb árban hét végével az üzlet kissé kellemesebb volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320—380 klg. nehéz 44—44½ kr. 280—300 klg. nehéz 44½—45 kr. Öreg 300 klg. tuli 41—43 kr. Vidéki sertés 41—46½ kr. Szerb 41—43 kr. Román — kr. tiszta klg.; páronkint 45 klg. ételsúlylevonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség-árak: Tengeri frt 5.15. Áru frt 5.50 Kőbányán átvéve.

Helyi állomány: szeptember 30-án maradt 131,943 db.

Főlhajtás: Belföldről 12,034 db
Szerbiából 4029 db.
Romániából — db.
egyéb államokból 16,063 db.
148,006 db.

Elhajtás: Budapesti fogy. (I—X. ker.) 3266 drb.
Belföldre 1145
Bécsbe 906
Cseh-, Morva-, s Sziléziába 2163
Ausztriába —
Németbirodalomba 8546
Egyéb országokba —
Szappangyárakban földolgoztatott 119 16,145 db.

Megmaradt állomány 131,861 db.

A részvény-szállásokban 26,064 db. van elhelyezve.

Az egészségi és transitó-szállásokban maradt IX./30.

9704 db.

Főlhajtás: Szerbiából 4030 db.

Romániából — db.

13,734 db.

Elhajtás 3766 db.

Maradt állomány 9968 db.

é. p. 9968 drb. szerb és — drb. román. Az egészségi szemlénél január 1-től máig 1336 drb a fogyasztás alul kivonatott és technikai czélokra földolgoztatott.

Bécsi vásár: okt. 4. Főlhajtás: 9990 drb sertés köztük 3597 drb süldő. Üzlet lanyha volt. — Nehéz frt 37½—39 közepnehéz frt 36—37, süldő frt 32—42 100 klgként elevevénnyben.

Drezdai vásár: okt. 3. A vásáron volt 1010 drb vidéki és 80 drb levágott magyar sertés; előbbiek 63—66, utóbbiak 53—58 márkán keltek 50 kilogrammként.

Berlini vásár: okt. 3. Főlhajtás 11,465 drb sertés. Üzlet csendes volt. — Mecklenburgi 58—59 vidéki sertés 55—57, belföldi 50—54, magyar sertés 47—48 mrk. Magyar sertésekben élénkebb forgalom volt.

Vasuti hírek.

Hirdetmény. Ezennel közhirrre tesszük hogy az üzletszabályzat 56. §-ának idevágó korlátozó határozománya ideiglenes felfüggesztése mellett, a zsákokban vagy ömlesztett állapotban feladáshoz kerülő morzsolt új tengeri minden egyéb áru és gabna-szállítmány előtt első sorban, de az új tengeri feladása sorrendjében fog elszállíttatni.

Ezen intézkedés folyó évi október hó 15-től visszavonásig, de legkésőbb jövő évi február hó végéig marad érvényben.

REGÉNYCSARNOK.

A szenteskedő.

6

Irta:

Graviere Karolina.

Sebestyént nem lehetett csábítónak tartani, mert szegénylősebb volt, mint Irén; minden alkalmat gondosan került, hogy egyedül lehessen a leánynyal s soha egy gyöngéd szó sem lebbent el ajkairól. Irénben azonban sok jellemzősárg volt. Mihelyt egyszer meggyőződött arról, hogy köztük szó sem lehet a szerelemről, lemondott erről és természetesen ezzel együtt más szerelemről és a házasságról is. Midőn ezen vallomás, mint változatlan határozat, ellebbent a leány ajkairól, Sebestyén meg volt hatva, de egyszersmind megnyugtatta is s most már önző békességben ábrándozhatott egy regény felett, melynek előreláthatólag csak egy kötete leendett, de mint valami lovagtörténet, végtelenül hosszúnak ígérkezett. Ponczet bácsi ellenben végtelenül boldognak érezte magát, hogy egyetlen leányban bírhatja háztartása egész személyzetét melyet egy agglegény öreg napjaira igényelhet, t. i. egy gazdasszonyt, egy szolgálót, egy őrököt, egy ápolónőt és újult bátorsággal ragadta fel tollát s hosszú számsorokban számolta ki a jövő terveit.

Irén inkább meghalt volna, semhogy az öreg Lievin menyévé tolja föl magát; inkább összeegyeztethető volt lényével, az ellenszenvet ellenszenvvel viszonzni. Könynyebbnek is tűnt föl neki az élet hajadon állapotban, semhogy Sebestyén gyöngé jellemére támaszkodjék. Önérzete a lemondást szabta elébe s azért minden erejét összeszedte, hogy az érzelm első csiréit, mik gyermekkorában fejlődtek, szívéből kitéphesse, azonban csak a látszat megmentése sikerült neki, mert minél jobban fosztogatta leveleitől a fiatal növényt, annál erősebbek lettek annak gyökerei. Minden szünidő után komolyabban és gondolkozóbban tért vissza a zárdába, és az árnyak nagyon korán kezdtek jelentkezni látóhatárán.

III.

Egy antwerpeni fiatal leány szintén ott nevelkedett a kolostorban. Árva volt, mint Irén és gyámja Lüttich vidékére küldte, hogy francziául tanulhasson, mert később egy boltban akarta alkalmazni. Hasonló társadalmi állás, az egyenlő mértékben való nélkülözések, a rokoni kötelek ugyanazon hiánya a két növendék közel hozták egymáshoz. A sziv titka legkönnyebben lebben el a nők ajkairól s a gyermekkorai élmények elregélése közben Irén nagyon is sokszor emlegette Sebestyén nevét, úgy, hogy Izabella nemsokára bizalmasának tarthatta magát.

Nem mesélte el szíve történetét, de a visszaemlékezésekben mindenütt Sebestyén tolt előtérbe. Sebestyén egyénisége már akkor mélyen bevésődött Irén lelkébe, midőn az öreg Lievin nejét temették s midőn a gyermeket gyászruhába öltöztöten az iskolába hozták s Irén mellé ültették a padban, azon utasítással, hogy foglalkoztassa és vigasztalja. Jóllehet Sebestyén csak néhány évvel volt idősebb Irénél, nagyon szegénylős és félénk vala és így a védencz szerepét azonnal elvállalta, a többi gyerekek játékaiktól félrevonult, hogy Irénnel anyjáról beszélhessen, kit évek során át imádozt s ki elvált az árnyékvilágtól, áldást adva gyermekére, az árvára, kit a földön hátrahagyott. Minden reggel elmondta védnökének az előtte való nap fájdalmait, atyjának néma és mardosó keserűségét, ki ahelyett, hogy gyermekében vigaszt keresett volna, abban csupán fájdalmának fokozását találta.

A szegény gyermek, míg otthon volt, idejét és napjait egy kályhaszögletben töltötte egy faszámolyon, ama nagy és bürrel bevont karszék mellett, melyben édes anyja beteg napjait töltötte. Atyja szemben ült vele, elkábítva az őt ért csapás által; gépiesen szitta pipáját a nélkül, hogy egyetlen szót intézett volna gyermekéhez, anélkül, hogy köszönéseit egyetlen barátságos szóval vagy mozdulattal viszonzta volna. Nyáron ödöngött a mezőn és földeken, gondosan kerülve az utakat, hol az öregével találkozhatott volna, ki erős lován haladt, megsuhogtatva korbácsát s rettentő hangon kiáltott mindannyiszor a fiura: „Takarodjál, kölyök!” Éjjel anyjáról álmodott. Oh! ez az anya oly gondos volt s Miklós-napján és karácsonykor mindig nagy ünnepélyt rendezett a gyermeke számára; most azonban elosontak ez ünnepnapok, a nélkül, hogy egy lélek is gondolt volna reá és a fiu kérdezte önmagában, hogy vajjon nem sir-e anyja ott fenn az égben, ha őt ily szomorúnak és mindenkitől elhagyottnak látja! Most egyedül öltözködött föl reggelenként, betette iskolai tarisznyájába a kenyérdarabot s órákig keresgélte egy meleg kabát vagy egy pár jó cipő után, mi azelőtt az anyai sziv élvezetét képezte s mit a fizetett szolgálk most csak úgy odadobtak. De vidám léptekkel ment ki a házból, mert biztos volt, hogy Irént az iskolában találja. A jó leány gyakran kihuzta fésűjét hajából, hogy simára fésülje barátocskájának haját, megköté nyakendőjét, kijavítgatta harisnyáit, megszártította cipőit s segítette őt iskolai földadatai elkészítésénél.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 9.

Páratlan bérlet 9. sz.

Szeged, vasárnap, október 9-én:

A VÖRÖS SAPKA.

Eredeti énekes népszimű 3 felv. Irta: Vidor Pál.

Személyek:

Ambrus István, gazdaember
Örzsé felesége
János, fiuk
Teréz, János neje
Anikó, Teréz huga
Juczika, Ambrusék unokája
Szel Matyi ifjú legény
Fésüs Mihály honvéd-káplár
Kántor
Egyházi
Kiss, parasztgazda

Breznay Géza
Ebergényiné Amália
Csiky László
Szolénszky Olimpia
Pákey Margit
H. Pauli Mariska
Hatvani Ede
Balla Kálmán
Dezséry Gyula
Dálnoky János
Ország Bertalan

Kezdet 7 és fél órakor.

Kis lottó.

— Okt. 8.
Bécs 5, 73, 52, 28, 69.
Grác 78, 44, 24, 81, 63.

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BABA SÁNDOR.

Nyílttér.

Ma vasárnap, október hó 9-én

a „**Próféta**“
diszes udvarkertjében

Murka Gáspár zenekara

Holnap, hétfőn október 10-én

Erdélyi Náczi zenekara
Bácz Gyula

kitűnő primás vezetése alatt játszik.

Tisztelettel

Ketter Károly.

Kun Jozsefa

ajánlja jó hírnévnek örvendő

női ruha-divattermét

a n. é. hölgyközönség szíves pártfogásába.

Szegeden,

744-3-1

Korona-utca 1. sz., 1. emelet.

Dr. Falta Marczel

39

volt poliklin. tanársegéd

a szem- és fülbetegségek szakorvosa

Rendel d. e. 11—12., d. u. 3—4-ig.

Hétfőn és csütörtökön d. e. 10—11-ig szegényeknek ingyen

Lakás: Tisza Lajos-körút 55. sz.

Medicinae univers.

Dr. Pilisi Béla

gyógyít:

bőr és ivarszervi betegségeket,

u. m. a bőr mindennemű kiütéseit és kinővéseit, a férfi és női nemi részek betegségeit)

a legújabb eszközökkel és

villanyos gépezettel

„fájdalom nélkül“

legrövidebb idő alatt.

RENDEL:

egész napon át.

Széchenyi-tér, 8. sz. (Jerney-ház.)

KISS MIHÁLY-nál

Széchenyi-tér. SZEGEDEN. Kiss-féle ház.

Bécsi csódtömeg.

Ruhaszövetek férfi őszi öltönyre kelmék, selymek, vásznak, női és férfi harisnyák, kész női és férfi fehérneműk, téli kendők stb. **25—30 sőt 40 %-al is áron alól.**

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe

602

Kiváló tisztelettel

Kiss Mihály.

Férfi öltönyök elkészítése is elvállaltatik.

Nagy parti atlaszt vettem. A legnehezebb atlaszból finoman elkészített paplan ára 14 frt



Libamáj vásárlás.

A „Fehér kereszt”-ben eddigi libamáj vásárlás: Tisza Lajos körútra Lábdy-féle házba helyeztetett át.

729-3-4



Étterem és söröcsarnok.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy éttermemet és söröcsarnokomat egészen újonnan átalakítottam és ajánlom naponkénti friss villás és zóna reggelieimet ugyiszinte Dréher-féle elsőrendű

KORONA SÖRÖMET.

Minden hétfőn reggel

káposzta lé,

szérda, péntek és szombaton reggel

kitűnő halleves.

Abonenseket éttermemben való étkezésre igen jutányos áron vállalom el.

Ajánlom kitűnő

ménesi vörösboromat

literenként 90 krért.

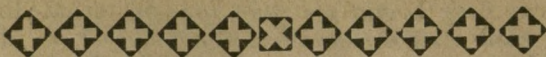
729-3-2

Kiváló tisztelettel

Gruber Gusztáv,

vendéglős.

„Feketesas” szálloda.



2292/1892. eln. sz.

745-3-1

Zárt ajánlati versenyhirdetés.

Szeged szab. kir. város törvényhatóságának kezelése és felügyelete alatt álló bajai, szabadkai, dorosmai és szőregi műutak fentartásához 1893. évi január 1-től 1894. évi december 31-ig terjedő időtartam alatt szükséges fedanyagok, úgy mint 940 kmtr törtkő, 940 kmtr folyam kavics, 2100 kmtr homok szállítására zárt ajánlati versenytárgyalást tartok.

Miről a vállalkozni szándékozókat azzal értesitem, miként szabályszerűleg bélyegzett, 500 frt készpénz, vagy hasonértékű óvadékképes értékpapirokkal felszerelt zárt ajánlataikat, melyhez a szállítandó törtkő és kavics mintája is csatolandó, ily cím alatt „Ajánlat a törvényhatósági utak fedanyagának szállításához” folyó évi október hó 28 napjának délelőtti 10 órájáig a polgármesteri iktató hivatalba nyújtásuk be.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy ajánlatév a szerződési feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Fenti határidőn túl benyújtott előírt óvadékkal vagy mintákkal el nem látott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok felbontása és az eredmény kihirdetése folyó hó 29-ik napjának délelőtti 10 órájkor történik, amelyen az ajánlattevők is részt vehetnek.

A vállalati feltételek a hivatalos órák alatt Szendrey Pál tanácsjegyzőnél tekinthetők meg, hol azokról másolatok is szerezhetők.

Szeged, 1892. október hó 5-én.

Dr. Lázár György,

h. polgármester.



Eladó

egy jóforgalmu

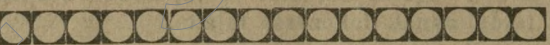
fűszer és vegyes

kereskedés

Fodor- és Kosuth-utca sarkán.

Bővebbet Zöldhegyi Béla fűszerkereskedőnél iskola- és oroszán-utca sarkán.

741-3-1



Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy Bécsből hazaérkeztem, hol a legújabb és legdivatosabb kalapdivatot tanulmányozva, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a t. vevőmet továbbra is a legpontosabban kiszolgálhatom.

Egyszersmind van szerencsém a t. hölgyközönségnek b. tudomására andi, hogy november 1-től újonnan berendezett

DIVATTERMEM

oroszlán- és iskola-utca sarokházba helyezem át.

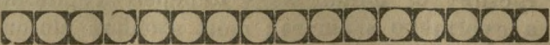
Magamat a n. é. hölgyközönség pártfogásába ajánlván kitűnő tisztelettel

Policzer E. Róza,

divatárusné.

Iskola-utca 32. sz.

Ugyanott kalapok díszítése és alakítása, valamint himző-minta előnyomása is elvállaltatik.



565/92. sz.

Hirdetés.

Szeged szab. kir. város középítészeti tanácsának kezelése alatt levő és tömegesen fekvő üres telkeknek 1892. évi október 30-tól 1893. évi október 30-ig, vagyis egy évre terjedő időtartamra leendő bérbeadása folyó hó 11., 12. napján délelőtti 8 órától kezdődőleg a városi mérnöki hivatalban (bérház II. emelet) fog nyilvános árverésen, — készpénz fizetés mellett — eszközöltetni, miről a bérleti szándékozók értesítetnek.

Figyelmeztetnek a régi bérlők, hogy ha bérleteiket tovább is megtartani óhajtják, a kitett időben annál inkább is megjelenjenek, mert meg nem jelenés esetén bérleteik másnak is át fognak engedtetni.

Szeged, 1892. október hó.

Városi mérnöki hivatal.



211/1892. kg. sz.

740-3-2

Hirdetés.

Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizottságának folyó év október havi rendszerinti közgyűlésében a hatóság kebelében üresedésben levő, részben üresedésbe jövő következő végleges minőségű állások fognak választás útján betöltetni u. m :

A felsővárosi rendőrbiztosi állás 800 frt évi fizetés és 80 frt átalány

Egy számtiszt állás 600 frt évi fizetés és 60 frt átalány.

Esetleg üresedésbe jövő egy segédszámtiszt állás 550 frt évi fizetés és 50 frt átalány.

A levéltári segédi állás 600 frt évi fizetés és 60 frt átalány.

Egy I. osztályu irnoki állás 550 frt évi fizetés és 50 frt átalány.

Négy és még esetleg üresedésbe jövő két II. osztályu irnoki állás egyenként 400 frt évi fizetés.

Egy külterületi bírósági kézbesítő állás 400 frt évi fizetés és 200 frt lótarási átalány.

Hét belterületi adóvégrehajtói állás egyenként 400 frt fizetés és 40 frt átalány.

Végül egy belterületi adó kézbesítő állás 300 frt évi fizetés és 30 frt átalány élvezetével.

Felhívatnak tehát mindazok, kik a kitüntetett javadalalmazáson felül szabályszerű szolgálati évek eltelté után még a tiszt nyugdíj alapon való részesedésre is jogosultságot nyújtó fent elősorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. I. t.-cz. által előírt minősítésüket igazoló, valamint egyéb okmányokkal is felszerelt pályázati kérvényüket f. évi október hó 22-ének d. u. 5 órájáig a főispáni hivatalban (városi székhely I. emelet) annyival inkább is benyújtásuk, mert a netán későbbben beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1892. évi szeptember hó 22-én folytatva tartott rendszerinti közgyűlésében.

Dr. Lázár György, s. k.

h. polgármester.

Árverés.

Alulírott zálogüzletében a lejárt zálogtárgyak október hó 15-én reggel 9 órakor

nyilvánosan elárvereztetnek.

Fölhívatnak az érdekelt zálogtárgy tulajdonosok, hogy zálogtárgyaikat október hó 13-ig vagy kiváltsák, vagy megújítsák.

Reinér József,

Horváth Mihály-utca 7. sz.

746-1-1

LEGBIZTOSABB IVÓVIZ

cholera ellen.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy az általam készített

SZÓDA (szik) VIZ

mint az orvosi tekintélyek által elismerve van, legegészségesebb

gyomortisztító ital

így a cholera betegség megátlásul szolgál, mindenkinek ajánlhatom.

Wertheim Adolf,

első szegedi szikvízgyáros.

747-3-1

Polgár-utca 7. sz.

A kigyó- és feketesas-utczák sarkán 4. és 18. sz. a. levő házamban

TÖBB BOLT és KÉT LAKÁS bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál meghatalmazottam tek. dr. Pálmai Dezső ügyvéd ur (lak. feketesas-utca 17. sz. a.)

715-3-2

Simonyi Tóth Julia.

HATÓSÁGILAG

előírt és használt

FERTŐZTELENÍTŐ SZEREK

legjobb minőségben, legolcsóbb árakon kaphatók

VAJDA IMRE és TÁRSA

781-6-5

gyógypár raktárában a „vöröskereszthez“

K á r á s z - u t c z a.

A fogak észszerű ápolására legjobb vegykészítmény.

ORVOSILAG MEGVIZSGÁLVA!

HATÓSÁGILAG VÉHETŐ!

Salvator

Glycerin fog-Crème.

Csinos dobozokban darabonként 30 krért kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerárudában, valamint a Salvator stearyngyertya eladási helyeiben.

Iroda: „Salvator“ Bécs, I. Heidenschuss.

Raktár Szegeden: Gaál testvérek, Aigner Lajos, Kovács testvérek, Vajda Imre és társa utánál.

425-19.

Uj mosó intézet.

Tudatom a n. é. köszönettel, hogy bécsi

MOSÓ ÉS VASALÓ

intézetemet

Szegeden, szabadkai-szögát 24. szám alatt (Mátyás Miklós ur fodrász-üzletével szemközt)

megnyitottam.

Elvállalok mindenféle fehérneműk, kézelők, gallérok és függönyök tisztítását a legszebben és igen jutányos árakon.

Paasch Magdolna,
tulajdonosnő.

702-3-3

ad. 133 394/92.

Magy. kir. államvasutak. Máramarosziget-Kőrösmező határszéli vasu

H i r d e t m é n y.

Az 1892. évi XVI. t.-cikk alapján, a m. kir. államvasutak igazgatóságának vezetése alatt kiépítendő máramarosziget-kőrösmező-határszéli I. rangú vasutvonal 737. szelvényétől a magyar-gácsországi határszélig terjedő, mintegy 3,5 km. hosszú szakaszának kiépítésére, illetőleg az ezen szakaszba eső összes föld- és sziklamunkáknak, ültetvények, fonások és védműveknek, a tain- és belfalak, alagutak és völgy áthidalásoknak, a hidak és átereszek alapozási és falazási munkáinak, azok vasszerkezeteire helyezendő faalkatrészeknek a 2,0 méter nyílásig terjedő pályaműtárgyak és bármily nyílású egyéb műtárgyak faszerkezeteinek, az ut építményeknek, a kavicsolásnak, a felépítmény lerakásának, az épületeknek, a pálya beosztása és elzárásának, végre egy a Zimir völgyben építendő kocsitűnk és lakóépületnek előállítására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az összes itt felsorolt munkákra tehetők. Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, a tervezeti árjegyzék és tájékoztató költségcsámítás, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minták és pályázati feltételek, a m. kir. állami vasutak igazgatóságának D/II. osztályában (Budapest, Andrassy-ut 73/75. szám III. emelet, 36. a. sz. ajtó) reggeli 9 órától délutáni 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlat megtehetéséhez megkívántató művelet szintén a fennebb említett helyiségben f. évi október 4-től kezdve 25 írtért megszerezhető.

Ezen építés tárgyában teendő ajánlatok, legkésőbbben f. é. október hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államvasutak igazgatósági épületében Andrassy-ut 73/75 sz. a. II. emelet az A/II. (jogügyi) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve a következő felirással nyújtandó be: Ajánlat a máramarosziget-kőrösmező-határszéli vasut határszéli szakaszán végrehajtandó építési munkák elvállalására.

Az ajánlattételhez 25,000, azaz huszonötezer forint bántpénz készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, legkésőbbben az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagyis f. é. október hó 19-én déli 12-óráig leteendő a magy. kir. államvasutak főpénztáránál (Budapest Andrassy-ut 73/75 sz. földszint). Értékpapírok a letételt megelőző nap tőzsdei árfolyama szerint, — de semmi esetre névértéken felül — a napi árfolyam 90%-ával számíttatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bántpénz tértivevény mellett adandók fel.

Budapest, 1892. évi október 1-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik)

1891. Zágráb díszoklevél.

1891. Temesvár aranyérem.

KWIZDA-féle

korneuburgi barom-tápláló-por

lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

Közel 40 éve annak, hogy a legtöbb istállóban a legnagyobb eredménnyel használják, étvágytalanság, rossz emésztés ellen, a teheneknél a tej javítása és szaporítása érdekében; hathatósan előmozdítja az állatok természetes ellentálló képességét a ragadós betegségek ellen.

127

1/1 doboz ára 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

A vásárlásnál tessék ügyelni a védjegyre és határozottan Kwizda korneuburgi barom-tápláló-por tessék kérni. Valódi kapható a gyógyszerészeknél és droguistáknál.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ

cs. és k. osztr.-magyar és román kir. udv. szállító, kerületi gyógyszerész

KORNEUBURG, Bécs mellett.

IDEI TERMESÜ

kitünő élvezeti theák, legfinomabb ananás, jamaika és háztartási rum, cognac és sashegyi vörösbor.

VAJDA IMRE és TÁRSA

733-15-2 gyógyáru raktárában

SZEGEDEN.

Heinrich Mendl & Co.

thea, rum és cognac beviteli üzlete
Bécsben I. Schottenring.

Ajánlják legfinomabb

háztartási rumukat,
mely erős, illatos és theához használva, kitűnően alkalmas.

Csakis egész és fél literes palackokban kapható Szegeden:

VAJDA IMRE és TÁRSA

722-3-1 uraknál.

Tehetelenséget
(elgyengült férfi nemi erőt)

férfi- és női titkos betegségeket,
valamint

torok- és gége-bajokat

a legelhanyagoltabbakat is gyógyít, mint eddig a tudomány legújabb álláspontja szerint a foglalkozás zavartatása nélkül

Dr. Spitzer Ignác,
Szegeden, Kiss István hőmérő házában, Dugonics-ter 3. sz.

GYERMEKBETEGEKNEL különösen a görvél, öröklött bujaker, mindennemű torok és gége-bajok alaposan, legbiztosabb sikerrel gyógyíttatnak.

40

Díjazott levelekre, melyekben a betegség lehetőleg részletesen leírandó, a legnagyobb készséggel és figyelemmel válasz adatik.

Számos hálalratot a discretio tili nyilvánosságra hozni.

Redelési órák: d. e. 7-9, d. u. 12-3.

ÁRVERÉS.

Alólirott zálogüzletében a lejárt zálogtárgyak folyó évi október hó 18-án d. e. 8 órakor saját házában kigyó-utca 5-ik szám

nyilvánosan

elárvereztetnek.

Felhivatlak az érdekelt zálogjegy tulajdonosok, hogy zálogjaikat folyó évi október hó 16-ig meghosszabbítsák vagy kiváltsák.

Özv. Gelberger Fülöpné,
735 3-1 zálog-intézet tulajdonos.

ZÓLYOMMEGYE KINCSE!
A véghlesi

VERA-FORRÁS.

Ezen a Trachit-sziklából fakadó legtisztább, szénsavdús, égvényes és igen kedvező természetes vegyalkattal bíró

gyógy- és savanyu vizből friss töltésben
most érkezett meg a szegedi piacra egy kocsi rakomány.

Vegyelemozve dr. Lengyel Béla fő- és székvárosi egyetemi tanár, ajánlva kolera és járványbetegségek ellen az orvosi kar legnagyobb tekintélyei által.

A bort nem festi s ezzel keverve a legkellemesebb üdítő itál a „VERA-FRÖCSÖS.”

Szétküldési telep:

Szegeden, Felmayer Antal urnál, Maros-utca 24.

Forráskezelőség: Véghles-Szalattán, Zólyommegye.

Főraktár: **BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 56. szám.**

Kapható minden gyógyszerár, fűszerkereskedés és vendéglőben.

COGNAC
A. GUILLAUME & Co.
TALENCE pres BORDEAUX

Ő felsége a Svéd király
Ő felsége a Hollandi király
Ő felsége a Görög király
Ő felsége néhai III. Napóleon
Ő felsége a bolgár fejedelem
több osztrák-magyar főherceg urak
és az orosz nagyherceg
a francia köztársaság elnökének
különböző nemzetközi kórházak
és a bécsi jockey club
szállított.

MAGYARORSZÁGI
VEZÉRKÉPVISELETE
és FŐRAKTÁRA
Koch és Wölfe
Szeged.

Magyarország fővárosa látványossága.

Női ruha-szövetek Selyem-pont-gis Bál szövetek

Napernyők Kalapok Női és úri divatáru Kabátok Capes

Tricotok Gyermekruhák Uti és kocsiruhák Pellerinek Porképnegyek

INGYEN
és bérmentve

küldjük meg bárkinek az éppen most megjelent képekkel dusan ellátott

ÁRKÖNYVÜNKET
az 1892-93-iki őszi és téli időnyre,

mely magában foglalja a legújabb párisi és bécsi kostumeok mintáit u. m. szaketek, köpönyök, capes és pellerinek, legújabb szűcsarukat, kalapokat és az összes férfi és női divatcikkeket.

Hirsch Testvérek
Budapest, vaczi-utca 3.

Női ruhaszövetminták kívánatra ingyen és bérmentve.

Függönyök Szőnyegek Dísztárgyak

A legolcsóbb szabott árak.

Este tündérfényen villamosan világítva.

Szigoru szolid üzleti alapelvek.